

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Језик
српског народа

ЈП Службени гласник Републике Српске,
Бања Лука, Паве Радапа 32А
Телефон/факс: (051) 311-532, 302-708

Четвртак, 7. јул 2005. године
БАЊА ЛУКА
Број 64   Год. XIV

Жиро-рачуни: Развојна банка Југоисточне
Европе АД Бања Лука 562-099-00004292-34
Zepher комерц банка АД Бања Лука
567-162-10000010-81

767

Члан 4.

На основу тачке 2. Амандмана XL и тачке б. став 9.
Амандмана LXXXII на Устав Републике Српске,
доносим

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана
објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ПРИВРЕМЕНОМ ОДЛАГАЊУ ОД ИЗВРШЕЊА ПОТРАЖИВАЊА ИЗ БУЏЕТА ГРАДОВА И ОПШТИНА НА ПОДРУЧЈУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Проглашавам Закон о привременом одлагању од
извршења потраживања из буџета градова и општина на
подручју Републике Српске, који је Народна скупштина
Републике Српске усвојила на Двдесетој сједници,
одржаној 19. октобра 2004. године - а Вијеће за заштиту
виталног интереса Уставног суда Републике Српске
утврдило да усвојеним Законом о привременом одлагању
од извршења потраживања из буџета градова и општина
на подручју Републике Српске није угрожен витални
национални интерес конститутивних народа у Републици
Српској.

Број: 01-779/04
19. октобра 2004. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Душан Стојичић, с.р.

Број: 01-020-397/05
29. јуна 2005. године
Бања Лука

Предсједник
Републике,
Драган Чавић, с.р.

ЗАКОН

О ПРИВРЕМЕНОМ ОДЛАГАЊУ ОД ИЗВРШЕЊА ПОТРАЖИВАЊА ИЗ БУЏЕТА ГРАДОВА И ОПШТИНА НА ПОДРУЧЈУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Члан 1.

Овим законом привремено се одлаже од извршења
измирење потраживања из буџета градова и општина на
подручју Републике Српске.

Члан 2.

Потраживања из члана 1. овог закона односе се на сва
потраживања настала у периоду од 20. маја 1992. године
до 19. јуна 1996. године.

Под потраживањима из претходног става
подразумијевају се потраживања од стране физичких и
правних лица по основу извршних судских одлука, ван-
судских поравнања и других аката.

Члан 3.

Привремено одлагање на основу овог закона при-
мјењиваће се до доношења посебног закона, којим ће се
регулисати начин утврђивања и измирења потраживања
из буџета градова и општина на подручју Републике
Српске, а најкасније до 30. септембра 2005. године.

768

На основу тачке 2. Амандмана XL и тачке б. став 9.
Амандмана LXXXII на Устав Републике Српске,
доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ДОПУНИ ЗАКОНА О ДРЖАВЉАНСТВУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Проглашавам Закон о допуни Закона о држављанству
Републике Српске, који је Народна скупштина Републике
Српске усвојила на Дванаестој сједници, одржаној 23.
децембра 2003. године - а Вијеће за заштиту виталног
интереса Уставног суда Републике Српске утврдило да
усвојеним Законом о допуни Закона о држављанству
Републике Српске није угрожен витални национални
интерес конститутивних народа у Републици Српској.

Број: 01-020-395/05
29. јуна 2005. године
Бања Лука

Предсједник
Републике,
Драган Чавић, с.р.

ЗАКОН

О ДОПУНИ ЗАКОНА О ДРЖАВЉАНСТВУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Члан 1.

У Закону о држављанству Републике Српске
("Службени гласник Републике Српске", број 35/99 и
17/00), у члану 40. послје ријечи: "пробивалиште" додају
се ријечи: "или боравак".

Члан 2.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана
објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-1169/03
23. децембра 2003. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Др Драган Калинић, с.р.

769

На основу тачке 2. Амандмана XL и тачке б. став 9.
Амандмана LXXXII на Устав Републике Српске,
доносим

УКАЗ**О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ДОПУНАМА
ЗАКОНА О ИЗВРШНОМ ПОСТУПКУ**

Проглашавам Закон о допунама Закона о извршном поступку, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Двадесет другој посебној сједници, одржаној 28. фебруара 2005. године - а Вијеће за заштиту виталног интереса Уставног суда Републике Српске утврдило да усвојеним Законом о допунама Закона о извршном поступку није угрожен витални национални интерес конститутивних народа у Републици Српској.

Број: 01-020-396/05
29. јуна 2005. године
Бања Лука

Предсједник
Републике,
Драган Чавић, с.р.

ЗАКОН**О ДОПУНАМА ЗАКОНА О ИЗВРШНОМ ПОСТУПКУ****Члан 1.**

У члану 7. Закона о извршном поступку ("Службени гласник Републике Српске", бр. 59/03 и 85/03), послјије става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

"Непокретна, покретна имовина и права Републике Српске, градова, општина и јавних предузећа која су неопходна за обављање послова од општег интереса не могу бити предмет извршења."

Члан 2.

У члану 166. послјије става 6. додаје се нови став 7. који гласи:

"Одредбе овог члана не примјењују се на новчана средства потребна за обављање послова од општег интереса Републике Српске, градова и општина која се налазе код банака у Републици Српској или банака на подручју Босне и Херцеговине."

Члан 3.

Иза члана 229. додаје се нови члан 229а. који гласи:

"Члан 229а.

Суд ће по службеној дужности одложити започета извршења која су супротна одредбама чл. 1. и 2. овог закона, а односе се на сва потраживања из буџета Републике Српске, градова и општина настала у периоду од 20. маја 1992. до 19. јуна 1996. године.

Одлагање из става 1. овог члана траје до доношења посебних закона."

Члан 4.

Овај закон ступа на снагу даном објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-118/05
28. фебруара 2005. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Душан Стојичић, с.р.

770

На основу члана 30. став 4. Закона о лијековима ("Службени гласник Републике Српске", број 19/01) и члана 112. Закона о административној служби у управи Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 16/02, 62/02 и 38/03), министар здравља и социјалне заштите доноси

ПРАВИЛНИК**О КЛИНИЧКОМ ИСПИТИВАЊУ ЛИЈЕКА****1 - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ****Члан 1.**

Овим правилником уређују се: поступак за клиничко испитивање лијекова, обавезе учесника у поступку

клиничког испитивања лијекова и вођење документације у поступку клиничког испитивања лијекова у Републици Српској.

Члан 2.

Појмови употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

1.) Добра клиничка пракса је скуп међународно признатих етичких и стручних стандарда који се односе на квалитет планирања, извођења, документовања и извјештавања о клиничким испитивањима која се изводе на људима, што осигурава заштиту права, безбједности и добробити испитаника, као и вјеродостојност резултата клиничких испитивања.

2.) Документација испитаника је документација сачињена сагласно плану клиничког испитивања и садржи податке о једном испитанику сакупљене током клиничког испитивања.

3.) Етички комитет Републике Српске (у даљем тексту: Етички комитет) је независно, савјетодавно тијело основано од стране Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске, чија је дужност да да оцјену о оправданости клиничког испитивања, као и усклађености клиничког испитивања са принципима Добре клиничке праксе, а све то ради осигурања и заштите права, безбједности и добробити испитаника укључених у клиничко испитивање.

4.) Институционални етички комитет је институционално независно тијело основано од стране овлашћеног правног лица које врши клиничко испитивање (наручилац испитивања), чија је дужност да осигура заштиту права, безбједност и добробит испитаника укључених у клиничко испитивање и да достави увјерење о тој заштити на прописани начин.

5.) Испитивач је лице одговорно за извођење клиничког испитивања у институцији у којој се оно спроводи.

6.) Испитаник је лице које у клиничком испитивању учествује као корисник лијека у испитивању лијека са којим се лијек у испитивању пореди или плацеба.

7.) Извјештај о клиничком испитивању је писани извјештај о току клиничког испитивања било којег терапијског, профилактоичког или дијагностичког производа, а који обухвата клиничку и статистичку обраду података, приказе, анализе и закључке.

8.) Једноструко или двоструко слијено испитивање подразумијева да испитаник не зна шта прима, односно да ни испитаник ни испитивач, ни надлежни посматрач не знају шта је ко примио.

9.) Клиничко испитивање лијека је свако системско испитивање лијека са циљем проналажења или потврде његовог дјеловања, као и идентификације било којег нежељеног дејства испитиваног лијека. Клиничко испитивање лијека обухвата и клинички дио истраживања биорасположивости и биоеквиваленције лијека са циљем утврђивања његове дјелотворности и нешкодљивости.

10.) Коначни извјештај је извјештај о завршеном клиничком испитивању и представља детаљан опис испитивања након његовог завршетка и обухвата опис методологије испитивања, начин статистичке обраде података, опис испитаника, приказ и евалуацију резултата статистичке анализе, те критичку, етичку, статистичку и клиничку оцјену читавог испитивања.

11.) Контрола квалитета подразумијева оперативне технике и активности које се предузимају унутар система обезбјеђења квалитета, са циљем потврђивања испуњености свих захтјева квалитета.

12.) Добра произвођачка пракса је дио система обезбјеђења квалитета којим се постиже да се лијекови досљедно и континуирано производе и контролишу према одговарајућим стандардима квалитета у складу са њиховом намјеном.

13.) Мултицентрично клиничко испитивање је клиничко испитивање које се спроводи према јединственом протоколу клиничког испитивања у више центара, вођено од стране више испитивача, при чему центри гдје се испитивања спровode могу бити лоцирани у једној или више држава.

14.) Надзор је системско испитивање које спроводи (у правилу на случајно одабраном узорку података) оспособљено лице које директно не учествује у испитивању, са циљем утврђивања да ли се предметно клиничко испитивање спроводи према одобреном плану испитивања сагласно стандардним оперативним поступцима и Доброј клиничкој пракси.

15.) Надлежни посматрач је оспособљено лице које у име наручиоца испитивања независно оцјењује усклађеност свих активности које су повезане са клиничким испитивањем, са протоколом, стандардним оперативним поступцима, Добром клиничком праксом и са важећим прописима.

16.) Наручилац испитивања је правно лице на чији се захтјев спроводи клиничко испитивање.

17.) Нежељено дејство лијека је свака штетна и ненамјерно изазвана реакција која се може појавити при терапијској дози лијека. Нежељено дејство лијека може се дефинисати и као свака нежељена реакција на лијек који је примијењен у уобичајеној дози у профилактичке, дијагностичке или терапијске сврхе, или за модификацију физиолошких функција, уз услов да постоји узрочно-последична веза, или да та веза не може бити искључена.

18.) Нежељена реакција на лијек у клиничком испитивању је нежељено и ненамјерно изазвана реакција у испитаника, која се може појавити при клиничком испитивању лијека у вези са било којом дозом лијека.

19.) Неочекивано нежељено дејство лијека је оно дејство лијека чија природа, тежина или исход нису познати, односно нису описани у резимеу карактеристика лијека и у упутству за употребу лијека, или то дејство није дио досадашњих сазнања о лијеку.

20.) Нежељени догађај у клиничком испитивању је нежељено искуство (било који неповољни и нежељени знак попут абнормалног лабораторијског резултата, симптома, или болести у испитивању) које се догодило за вријеме клиничког испитивања лијека, без обзира да ли има узрочну везу са употребом лијека.

21.) Остала документација о испитанику обухвата болничку документацију, налазе специјалистичких прегледа и/или посебне податке о испитанику, који омогућавају утврђивање вјеродостојности информација у тест листама испитаника и, уколико је то потребно, допуштају допуну и исправку истих.

22.) Обезбјеђење квалитета клиничког испитивања обухвата системе и поступке контроле квалитета којима се обезбјеђује спровођење испитивања и добијање података сагласно Доброј клиничкој пракси, укључујући правила у погледу етичког и стручног спровођења стандардних оперативних поступака, извјештавања и квалификацију стручног кадра.

23.) Озбиљно нежељено дејство лијека у клиничком испитивању је нежељено и ненамјерно изазвана реакција на лијек при клиничком испитивању лијека, која има за последицу смрт, непосредну животну угроженост, инвалидност, болничко лијечење (које прије тога није било потребно), продужетак болничког лијечења или конгениталне аномалије, односно дефект при рођењу и након рођења.

24.) Озбиљан нежељени догађај у клиничком испитивању је нежељено искуство које се догодило за вријеме клиничког испитивања лијека, без обзира да ли има узрочну везу са употребом лијека, а које има за последицу смрт, непосредну животну угроженост, инвалидност, болничко лијечење (ако прије тога није било потребно), продужетак болничког лијечења, конгениталне аномалије, односно дефект при рођењу и

након рођења, или настанак малигнитета током испитивања.

25.) Протокол је документ који садржи циљ, план и методологију испитивања, начин статистичке обраде података и организације клиничког испитивања, у складу са Доброј клиничком праксом.

26.) Пристанак испитаника је писана изјава испитаника, родитеља малолетног дјетета, старатеља или правног заступника, којом он добровољно потврђује своју спремност да учествује у одређеном клиничком испитивању пошто је усмено и писано информисан о свим аспектима испитивања који су релевантни за доношење одлуке о учешћу. Пристанак испитаника се документује помоћу потписане изјаве о пристану испитаника са датумом потписивања.

27.) Рандомизација је процес укључивања испитаника у терапијску или контролну групу примјеном метода случајног избора, а у циљу смањења пристрасности.

28.) Стандардни оперативни поступци су детаљна писана упутства за спровођење сваке одређене ситуације у току клиничког испитивања, која омогућавају једнако спровођење свих функција и активности у току одређеног клиничког испитивања.

29.) Сирови подаци су налази или овјерене копије оригиналних опажања, клиничких налаза и других података о активностима у оквиру клиничког испитивања, а који су потребни за реконструкцију и евалуацију испитивања. Наведени подаци укључују и лабораторијске записе, биљешке, рачуне, податке добијене путем аутоматизованих инструмената, тачне верификоване копије у облику фотокопија, фотографских негатива, микрофилмова или магнетских медија.

30.) Упутство за испитивача је документ који садржи релевантне информације о лијеку, податке о аналитичком, фармаколошко-токсиколошком испитивању, као и о досадашњим клиничким испитивањима предметног лијека, укључујући податке који су важни за клиничко испитивање на које се односе. Упутство укључује и податке који оправдавају природу, обим и трајање испитивања, оцјену потенцијалне штетности, посебна упозорења и допуњавају се у складу са новим подацима.

31.) Под довољно великим бројем испитаника подразумемијева се број испитаника из прихваћеног протокола испитивања стручне институције која спроводи клиничка испитивања за ову фазу којом се евалуира резултат.

Члан 3.

Клиничко испитивање лијека дијели се у више фаза.

Фаза 1, представља испитивање прве примјене лијека код људи и спроводи се ради утврђивања прелиминарне оцјене нешкодљивости и фармакокинетског/фармакодинамског профила активне супстанце код људи.

Фаза 2, подразумемијева фазу 2а и фазу 2б:

Фаза 2а, клиничког испитивања представља рану фазу примјене лијека на мањем броју одабраних испитаника код којих се очекују корисна дејства испитиваног лијека. Спроводи се са циљем установљивања ефикасности и безбједности испитиваног лијека, као и распона доза.

Фаза 2б, клиничког испитивања представља касну фазу примјене лијека на већем броју одабраних испитаника, с циљем доношења коначне одлуке о распону доза и фармацеутском облику. У току ове фазе клиничког испитивања врши се и прикупљање података о метаболичким активностима у људском организму у току примјене лијека у дужем временском периду у односу на фазу 2а.

Фаза 3, представља примјену лијека на довољно великом броју одабраних испитаника са циљем одређивања ефикасности и безбједности примјене испитиваног лијека.

Фаза 4, представља пуштање лијека у промет у ограниченим количинама под надзором. Спроводи се са циљем праћења утицаја лијека у условима ограниченог пуштања у промет у одабраним стручним институцијама за клиничка испитивања лијекова.

Постмаркетиншка фаза: представља испитивање лијека, односно праћење и прикупљање додатних података о његовој ефикасности и безбједности након добијања одобрења за пласирање лијека на тржиште.

II - ПОСТУПАК КЛИНИЧКОГ ИСПИТИВАЊА ЛИЈЕКОВА

Члан 4.

Клиничким испитивањем утврђују се: ефикасност лијека, однос између корисних и штетних дејстава лијека, нежељена дејства, биоеквиваленција и биорасположивост.

Сва клиничка испитивања лијекова на људима морају се вршити сагласно етичким принципима утврђеним Хелсиншким декларацијом о заштити права пацијената (у даљем тексту: Хелсиншка декларација) и у складу са Добром клиничком праксом.

Лијек може бити клинички испитан након добијене позитивне оцјене фармацеутско-хемијско-биолошког и фармаколошко-токсиколошког испитивања лијека.

Члан 5.

Клиничка испитивања врше се на захтјев произвођача, односно правног или физичког лица које иступа у име произвођача, а има сједиште у Републици Српској, заинтересованих правних лица, појединаца, или на захтјев надлежног министарства (у даљем тексту: наручилац испитивања).

Наручилац испитивања је одговоран за поузданост података и информација који се стављају на увид испитивачу прије почетка клиничког испитивања, или оних до којих се дође у току испитивања.

Наручилац испитивања и испитивач обавезни су сарађивати са овлашћеном институцијом у којој се врши клиничко испитивање у погледу извјештавања, спровођења промјена протокола клиничког испитивања, јављања нежељених дејстава и подношења извјештаја о испитивању.

Наручилац испитивања мора организовати систем обезбјеђења квалитета, укључујући независни надзор, за спровођење испитивања.

Наручилац испитивања мора припремити писане детаљне стандардне оперативне поступке сагласно Доброј клиничкој пракси.

Наручилац испитивања и испитивач морају уговорити и потписати протокол клиничког испитивања лијека, те утврдити начин уношења података.

Члан 6.

Свако клиничко испитивање мора бити претходно одобрено од стране Агенције за лијекове.

Прије издавања одобрења Агенција обавезно прибавља сагласност Етичког комитета.

Агенција је дужна издати одобрење за клиничко испитивање лијека у року од 60 дана од дана пријема формално потпуног захтјева, а на основу мишљења Етичког комитета.

Члан 7.

Трошкове пријаве клиничког испитивања и издавања одобрења сноси наручилац испитивања.

Висину трошкова накнаде за рад чланова Етичког комитета утврђује Министарство здравља и социјалне заштите, а сноси их наручилац испитивања.

Члан 8.

Уз захтјев за издавање одобрења за спровођење клиничког испитивања лијека прилаже се документација.

1. Документација садржи сљедеће документе:

а) лого, назив и адреса наручиоца испитивања (лого уколико постоји);

б) назив стручне институције која ће учествовати у испитивању;

в) предмет захтјева за одобрење клиничког испитивања;

г) назив клиничког испитивања;

д) назив лијека који се клинички испитује;

ђ) фармацеутски облик и јачина;

е) "АТЦ"-класификација, уколико постоји;

ж) име произвођача;

з) датум и потпис лица одговорног за клиничко испитивање;

2. Доказ о уплати трошкова из члана 7. овог правилника;

3. Образложење циља испитивања лијека, навођење фазе испитивања и регистрациони статус лијека;

4. Испуњен образац за одобрење клиничког испитивања лијека, који је у прилогу овог правилника и чини његов саставни дио;

5. Протокол клиничког испитивања;

6. Досадашња сазнања о нежељеним дејствима;

7. Упитник за пријављивање нежељених дејстава лијекова;

8. Позитивну оцјену одговарајућег институционалног етичког одбора, односно етичких надлежних тијела код мултицентричног испитивања;

9. Списак центара у којима се врши исто клиничко испитивање у Републици Српској, ако је мултицентрично;

10. Списак држава у којима се врши, или је вршено исто клиничко испитивање;

11. Упутство за испитивача;

12. Писана изјава испитивача да прихвата предложени протокол клиничког испитивања;

13. Тест-листу испитаника;

14. Обавјештење за испитаника;

15. Попуњен и потписан образац за пристанак испитаника и писани пристанак који потписују испитаници;

16. Доказ о осигурању испитаника од могућих штетних последица учешћа у клиничком испитивању лијека;

17. Сва документација везана за испитаника мора бити на српском језику.

Образац захтјева за издавање одобрења за спровођење клиничког испитивања лијека има прописан садржај у Прилогу број 1 и додатку Прилогу број 1 и саставни је дио овог правилника.

Члан 9.

Документација о лијеку који се испитује садржи:

1. сертификат добре произвођачке праксе;

2. сертификат извршене анализе готовог лијека;

3. означавање лијека;

4. доказ о извршеним фармацеутско-хемијским испитивањима са позитивном оцјеном;

5. доказ о извршеном фармаколошко-токсиколошком испитивању лијека са позитивном оцјеном;

6. доказ о регистрационом статусу лијека у земљи произвођача;

7. резиме карактеристика лијека и упутство за употребу лијека.

Члан 10.

У припреми клиничког испитивања морају се утврдити циљеви, проблеми као однос ризика и користи, те да ли су изабрана рјешења научно и етички оправдана.

Према одредбама Хелсиншке декларације и Међународних етичких смјерница биомедицинских испитивања на људима, издатим од Вијећа за међународне организације медицинских наука (CIOMS), клиничка испитивања морају бити спроведена сагласно основним етичким принципима, а то су:

- а) добровољност,
- б) поштивање права,
- в) поштивање лица,
- г) добронамјерност,
- д) нешкодљивост.

Прије испитивања потребно је утврдити начине праћења и надзора, те стандардне оперативне поступке.

Члан 11.

Клиничко испитивање треба спровести сагласно протоколу клиничког испитивања уговореном и потписаном од стране наручиоца испитивања и испитивача.

Наручилац испитивања и испитивач морају се око сваке промјене до које долази током испитивања договорити, потписати је и додати као додатак протоколу клиничког испитивања.

У протоколу клиничког испитивања морају бити описани циљеви испитивања, поступци који ће се примјенити, разлози због којих се испитивање спроводи на људима, природа и степен било којег познатог ризика, групе из којих ће се испитаници одабрати и начини који обезбјеђује одговарајућу обавијештеност прије него испитаник да сагласност да учествује у испитивању.

Сагласност на протокол клиничког испитивања потребно је прибавити од стране Институционалног етичког комитета и Етичког комитета.

Модел обрасца протокола за спровођење клиничког испитивања лијека има прописан садржај у Прилогу број 2 и саставни је дио овог правилника.

Члан 12.

По пријему захтјева и документације за клиничко испитивање, Етички комитет разматра захтјев и процјењује:

1. прихватљивост испитивача за предложено испитивање;
2. прикладност протокола клиничког испитивања у погледу циљева испитивања и оправданости предвидивих опасности и ризика у односу према претпостављеној користи за испитанике и друга лица;
3. начин укључивања испитаника у клиничко испитивање;
4. разумљивост и потпуност информација које се дају испитаницима;
5. осигурање и обезбјеђење накнаде у случају смрти, односно лијечење испитаника које је у вези с клиничким испитивањем, те обезбјеђење за случај одговорности испитивача или наручиоца испитивања;
6. прихватљивост додатака протоколу клиничког испитивања.

Члан 13.

У сваком клиничком испитивању морају бити примјењени принципи добровољног пристанка испитаника сагласно одредбама Хелсиншке декларације.

Испитанику се дају информације о клиничком испитивању у усменом и писменом облику.

Забрањено је присиљавање за учешће у клиничком испитивању.

Испитаницима, њиховим сродницима, старатељима, односно законским заступницима мора се омогућити информисање о детаљима испитивања.

Информације из става 4. овог члана морају садржавати јасну поруку да се ради о испитивању, да је

учешће у клиничком испитивању добровољно и да је одбијање учешћа, односно одустајање од учешћа у испитивању слободно.

Испитаници морају имати довољно времена да одлуче да ли желе или не желе учествовати у испитивању.

Испитаници морају бити свјесни и пристати на провјеру резултата испитивања, те морају бити упознати да је учешће у испитивању заштићено као професионална тајна и као такво недоступно јавности.

Испитаник мора бити обавијештен о обезбјеђивању и поступцима накнаде за лијечење у случају општећења или инвалидности изазваних учешћем у клиничком испитивању.

Испитаник мора знати околности под којима испитивач или наручилац испитивања могу прекинути његово учешће у испитивању.

Испитаник мора бити потпуно обавијештен о испитивању, укључивши у то и циљ, очекивану корист за испитаника, односно друга лица, контролно лијечење/плацебо, опасности и неугоде (нпр. инвазивне поступке) и, гдје је то потребно, тумачење прихваћеног алтернативног стандардног медицинског лијечења.

Уколико је испитаник у немогућности дати лични пристанак за учешће у клиничком испитивању, ако није при свјести, односно није способан за расуђивање, овај пристанак могу дати родитељи, старатељи, брачни друг или други ближи рођаци испитаника под условом да о томе постоји сагласност Етичког комитета и уколико испитивач сматра да учешће може користити добробити и интересима испитаника.

Пристанак из става 6. овог члана мора бити дат искључиво у писаној форми.

Члан 14.

Испитивач мора обезбиједити одговарајућу здравствену заштиту испитаника који учествују у клиничком испитивању за све вријеме трајања испитивања.

Здравствена заштита мора се обезбиједити и након испитивања у периоду који зависи од природе болести, начина испитивања и учињених захвата.

Члан 15.

Испитивач је одговоран за строго спровођење протокола клиничког испитивања.

Испитивач не смије уносити никакве промјене у одобрено испитивање, осим ако је то потребно за отклањање очигитог непосредног ризика или опасности за испитанике, уз обавезно обавјештавање Агенције о томе.

Свака измјена мора бити приказана у облику додатка протоколу клиничког испитивања, који се прилаже одобреном протоколу клиничког испитивања и потписује од испитивача и наручиоца испитивања, уз обавезно обавјештавање Агенције о томе.

У случају додатака протоколу клиничког испитивања, потребно је претходно прибавити сагласност Етичког комитета.

Образац додатака протоколу везано за спровођење клиничког испитивања лијека има прописан садржај у Прилогу број 3 и саставни је дио овог правилника.

Члан 16.

Испитивач мора давати одговарајуће информације испитаницима у клиничком испитивању, те поштовати одредбе Хелсиншке декларације и Међународне етичке смјернице за биомедицинска испитивања на људима.

Природа информације коју треба саопштити испитаницима зависи од сложености клиничког испитивања и од врсте лијека који се испитује.

Информација из става 2. овог члана, у правилу, даје се и у усменом и у писаном облику на језику који је разумљив испитанику.

Испитивач је дужан обавијестити испитанике о њиховом учешћу у клиничком испитивању, означити лица од којих могу затражити помоћ у хитним ситуацијама, те упозорити на потребу држања наведених обавјештења код себе.

Члан 17.

Испитивач мора познавати својства и ефекте, укључујући и податке прибављене прије клиничког испитивања, о производу који се клинички испитује.

Испитивач мора познавати све релевантне нове податке о производу који се јавља за вријеме спровођења клиничког испитивања.

Члан 18.

Клиничко испитивање се спроводи под условима који гарантују безбједност за испитанике.

Избор мјеста клиничког испитивања зависи од степена развоја производа и с њим повезаним могућим ризицима.

Мјесто клиничког испитивања мора имати одговарајући кадар, простор и опрему, укључујући и лабораторије.

Члан 19.

Испитивач и наручилац испитивања треба редовно да обавјештавају Етички комитет и овлашћену институцију у којој се врши испитивање о току и резултатима испитивања, и то по завршетку сваке фазе клиничког испитивања.

Члан 20.

У случају озбиљног нежељеног дејства испитивач мора, без одгањања, обавијестити наручиоца испитивања, Етички комитет, овлашћену институцију у којој се врши клиничко испитивање и Агенцију.

Испитивач мора бити на располагању при периодичним посјетама надлежног посматрача, те при вршењу надзора фармацеутског инспектора, као и лица које је наручилац испитивања одредио за обезбјеђивање квалитета.

Члан 21.

Агенција може у току извођења клиничког испитивања трајно или привремено зауставити клиничко испитивање у сљедећим случајевима:

1. ако утврди да нису испуњени услови који су наведени у закону, у овом правилнику или у захтјеву за одобрење, односно одобрењу о извођењу клиничког испитивања;

2. ако то захтијева безбједност испитаника или заштита здравља.

Члан 22.

Уколико је клиничко испитивање завршено прије истека времена одређеног протоколом клиничког испитивања, испитивач мора доставити образложење ранијег завршетка испитивања Агенцији и овлашћеној институцији у којој се врши клиничко испитивање.

Након завршетка испитивања припрема се коначни извјештај.

Извјештај из става 2. овог члана, са тачним назначеним датумом завршетка клиничког испитивања, мора потписати испитивач и доставити Агенцији, Етичком комитету и овлашћеној институцији у којој се врши клиничко испитивање.

Члан 23.

Завршни извјештај о обављеном клиничком испитивању садржи:

1. опште податке,

2. протокол, фазе и стандардне оперативне поступке спровођења техничког испитивања према Доброј клиничкој пракси;

3. резултате испитивања који укључују:

а) клиничку фармакологију (фармакодинамику, фармакокинетику, интеракције),

б) биолошку расположивост/биоеквиваленцију,

в) клиничку ефикасност и сигурност,

г) податке о примјени лијека у земљама у којима постоји одобрење за пласирање на тржиште.

Садржај обрасца за коначан извјештај о спровођењу клиничког испитивања лијека је прописан у Прилогу број 4 и саставни је дио овог правилника.

III - ОБАВЕЗЕ УЧЕСНИКА У ПОСТУПКУ КЛИНИЧКИХ ИСПИТИВАЊА ЛИЈЕКОВА И ВОЂЕЊЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

Члан 24.

Наручилац испитивања обавезан је:

1. извршити избор испитивача, узимајући у обзир мјесто испитивања, опрему и вјеродостојност квалификација испитивача, те трајање испитивања;

2. обавијестити испитивача о хемијским, фармацеутским, токсиколошким, фармаколошким и клиничким подацима о лијеку (укључивши претходна и истовремена испитивања) сагласно природи, обиму и трајању испитивања као предуслов за планирање испитивања, те дати испитивачу све нове значајне информације и податке о лијеку које се појаве током испитивања;

3. поднијети захтјев са свим потребним документима стручној институцији у којој се врши клиничко испитивање;

4. обезбиједити и доставити одговарајуће означене и одговарајуће шифроване лијекове за испитивање, припремљене сагласно принципима Добре произвођачке праксе и прикладно запаковане на начин који штити производ од оштећења, с тим да је обезбијеђена слепоба поступка;

5. чувати довољно узорака сваке серије и податке о извршеној анализи и карактеристикама производа који се испитује, тако да их, ако буде потребно, независна лабораторија може поново испитати;

6. обезбиједити испитивачу могућност да у својој установи утврди систем за одговарајуће, сигурно и стручно, руковање, складиштење, коришћење, поврат и уништавање лијека који се испитује, те именује одговорно лице за обављање тих послова;

7. одредити и обезбиједити едукацију надлежног посматрача;

8. одредити лица за надгледање поступка, те верификацију статистичке обраде и писање извјештаја о испитивању;

9. размотрити са испитивачем, без одгањања, сва нежељена дејства и подузети одговарајуће мјере нужне за безбједност испитаника, те дојаву о нежељеном дејству доставити Агенцији;

10. обезбиједити припрему потпуног коначног извјештаја о испитивању;

11. обезбиједити одговарајућу накнаду за лијечење, односно лијечење за испитанике у случају оштећења или смрти повезаних са испитивањем и осигурати испитивача од штете, осим за оне који су посљедица несавјесног поступка или нехата.

Члан 25.

Поред обавеза из претходног члана, наручилац испитивања обавезан је обезбиједити снабдијевање лијека за испитивање (производ који се испитује или референтни производ, укључивши плацебо), тако да су исти одговарајућег квалитета и подвргнути поступцима обезбјеђења квалитета.

Начин којим наручилац испитивања снабдијева испитивача лијековима који се испитују у испитивању мора бити описан у протоколу клиничког испитивања.

Наручилац испитивања снабдијева испитивача лијеком кад добије потребно одобрење за клиничко испитивање од стране Агенције и сагласност за увоз од стране Министарства здравља и социјалне заштите.

Садржај дозволе за увоз лијека за употребу у клиничког испитивања лијека је прописан у Прилогу број 5 и саставни је дио овог правилника.

Наручилац испитивања дужан је приликом достављања лијекова из става 3. овог члана доставити испитивачу и писана упутства о руковању тим лијековима и њиховом чувању, као и упутства о руковању оним што ће након испитивања евентуално остати неискоришћено.

О достави лијекова, као и писаним упутствима из става 4. овог члана наручилац испитивања је дужан сачинити писану изјаву.

Наручилац испитивања мора обезбиједити стабилност лијека који се испитује, као и редовно снабдијевање током цијелог испитивања.

Наручилац испитивања дужан је детаљно описати начин на који ће се лијек који се испитује означавати, достављати, расподјеливати и чувати.

Биљешке морају садржавати информацију о превозу, допреми, пријему, расподјели, поврату и уништавању сваког преосталог лијека. Испитивач не смије дати лијек који се испитује ни једном лицу које није одређено да га прими.

Наручилац испитивања одговоран је за исправно паковање и означавање лијекова који се испитују.

Ознака мора указивати да се ради о производу само за клиничко испитивање.

У слијепим испитивањима паковање мора бити означено на начин који онемогућава препознавање идентитета.

У хитним ситуацијама мора бити омогућено одређивање идентитета актуелног лијечења које је добио одређени испитаник.

У слијепим испитивањима лијек који се испитује, контролни лијек и плацебо, морају бити једнаког изгледа, укуса, мириса и других физичких карактеристика.

Наручилац испитивања обавезан је обезбиједити да паковање лијека који се испитује буде прикладних димензија за испитивање и одговарајуће за испитанике и обавезан је обезбиједити довољно узорака сваке серије која се употребљава због потребе поновне анализе и контроле у будућности.

Уколико се формулација контролног лијека мијења, треба размотрити потребу компаративног *in vivo* - биолошког испитивања, испитивања распаљивости и растворљивости (*test dissolution*) или других *in vitro* - испитивања.

Члан 26.

Надлежног посматрача одређује наручилац испитивања уз сагласност испитивача.

Број надлежних посматрача зависи од сложености испитивања и броја центара који у њему учествују.

Надлежни посматрач мора бити доступан испитивачу.

Основна обавеза надлежног посматрача је надгледање спровођења испитивања и обезбјеђење спровођења истог сагласно протоколу клиничког испитивања.

Свако неоправдано одступање од протокола клиничког испитивања и сваку повреду Добре клиничке праксе надлежни посматрач мора, без одгађања, јавити наручиоцу испитивања, Етичком комитету, Агенцији и овлашћеној институцији у којој се врши клиничко испитивање.

Члан 27.

Надлежни посматрач има обавезе:

1. надzirати спровођење протокола клиничког испитивања и осигурати да сви подаци у испитивању буду уредно и потпуно забиљежени;

2. утврдити да ли су за мјесто спровођења испитивања обезбијеђени одговарајући простор, кадар и опрема, лабораторије, те процијенити расположивост одговарајућег броја испитаника током испитивања;

3. обезбиједити да кадар који помаже испитивачу у испитивању буде обавијештен о испитивању, те да поштује све детаље испитивања;

4. обезбиједити повезаност између испитивача и наручиоца испитивања током спровођења испитивања;

5. обезбиједити да тест-листа испитаника буде исправно попуњена;

6. испитати да ли су обезбијеђени залихе, расподјела и поврат лијека који се испитује, те да су исти документовани на одговарајући начин сагласно прописима;

7. након сваке посјете и сваког другог контакта са испитивачем поднијети писани извјештај наручиоцу испитивања.

Члан 28.

Појава сваког нежељеног дејства, нежељене реакције или нежељеног догађаја испитиваног лијека мора се пажљиво пратити и детаљно биљезити током читавог испитивања.

Протоколом клиничког испитивања мора се одредити метода којом ће се пратити нежељена дејства, нежељене реакције или нежељени догађаји из става 1. овог члана.

Наручилац испитивања мора ставити на располагање Агенцији упитнике за пријављивање нежељених дејстава.

Наручилац испитивања и испитивач морају пријавити сва нежељена дејства лијека Агенцији, Етичком комитету и овлашћеној институцији у којој се врши клиничко испитивање.

Извјештаји из става 4. овог члана морају садржавати оцијене узрочно-последичне везе и могућег утицаја на испитивање и будућу употребу производа који се испитује, као и идентификацију испитаника и начина испитивања.

Након завршетка испитивања сва забиљежена нежељена дејства морају бити утврђена и оцијена у коначном извјештају.

Наручилац испитивања је обавезан, без одгађања, обавијестити испитивача о сваком испитивању истог лијека које је било гдје и било када прекинуто, као и о повлачењу тога лијека са тржишта због недовољне безбједности.

Члан 29.

Циљ вођења биљезака у поступку испитивања лијека је регистрација информација, пренос информација, дјелотворна и правилна измјена информација добијених од испитаника у податке који се могу употријебити у извјештају.

Сви поступци испитивања морају бити документовани.

Основна карактеристика јединствености података је обезбјеђење "слијепог" испитивања у погледу одређивања врсте лијечења, која почиње рандомизацијом испитаника у различите групе и одржава се током цјелокупне обраде података све до доношења одлуке о отварању шифре.

У случају електронске обраде података тајност базе података мора бити посебно обезбијеђена, као и њихова тачност.

Члан 30.

Испитивач мора обезбиједити архивирање индентификацијских шифара испитаника из разлога безбједности и дјелотворности.

Тест-листе испитаника и други изворни подаци чувају се трајно.

Наручилац испитивања мора предузети одговарајуће мјере за чување друге документације која се односи на испитивање.

Подаци из става 3. овог члана могу се чувати на микрофилму или електронски, уз услов да постоји копија на папиру.

Наручилац испитивања мора чувати протокол клиничког испитивања, документацију, одобрења и све друге документе који се тичу испитивања, укључујући потврде о начину спровођења поступака.

Члан 31.

Испитивач мора обезбиједити:

1. сигуран поступак са лијеком који се испитује за вријеме и послје спровођења испитивања;

2. да се лијек који се испитује користи само сагласно протоколу клиничког испитивања и да се у испитивање укључују испитаници који су одговорни испитивачу;

3. да доза и упутства за употребу буду одговарајући и да их сваки испитаник разумије;

4. да се неупотријебљени лијек који се испитује врати наручиоцу испитивања или уништи и да се биљешке о тим активностима чувају сагласно протоколу клиничког испитивања.

Члан 32.

За вријеме посјета испитивачу надлежни посматрач мора провјерити:

1. да ли се лијек за испитивање користи искључиво за циљеве одређене протоколом клиничког испитивања;

2. да постоје подаци о количинама лијека који се испитује;

3. рок употребе лијека;

4. услове складиштења лијека који се испитује;

5. поступак са враћеним, односно неупотријебљеним лијеком.

Члан 33.

Наручилац испитивања је одговоран за примјену система који ће обезбиједити квалитет у погледу провјере мјеста спровођења испитивања, свих података и списка који су с њим у вези.

Сва опажања и налази морају бити доступни провјери како би се обезбиједила вјеродостојност свих података и да закључци који произилазе из обраде добијених сирових података буду правилни.

Поступци провјере морају бити оправдани и спецификовани.

Узорковање треба бити контролисано статистички прихватљивом методом провјере у испитивању.

Контрола квалитета мора бити примјењена у сваком степену обраде података како би се обезбиједило да сви подаци буду безбједни и одговарајуће обрађени.

Члан 34.

У случају мултицентричног испитивања, испитивање лијека спроводи се истовремено са неколико испитивача, на различитим мјестима, на основу истог протокола клиничког испитивања.

Мултицентрично испитивање из става 1. овог члана захтијева посебни административни систем, чији облик зависи од броја испитивачких мјеста, завршним тачкама испитивања, те расположивим подацима о лијеку који се испитује.

У протоколу мултицентричног испитивања морају бити описане функције, одговорности, као и права и обавезе свих учесника у поступку клиничких испитивања.

У случају мултицентричног испитивања дозвољено је основати координирајућу комисију или координатора с одговорношћу за контролу практичног спровођења и напредовања испитивања и одржавања контаката с

Етичким комитетом, Агенцијом, овлашћеном институцијом у којој се врши клиничко испитивање, као и другим надлежним органима из ове области.

Члан 35.

Протокол клиничког испитивања садржи: опште информације; случајан избор и "слијепо" испитивање и статистичку анализу.

Члан 36.

Опште информације укључују назив клиничког испитивања, идентификациони број и датум. Додаци морају имати свој број и датум. Опште информације садрже име и адресу наручиоца испитивања и надлежног посматрача, имена лица која ће потписивати протокол клиничког испитивања и додатке у име наручиоца испитивања и испитивача који је одговоран за спровођење испитивања, те назив установе у којој се спроводи испитивање.

Протокол клиничког испитивања треба да садржи циљ испитивања, мјере које ће бити предузете у циљу избјегавања пристрасности, а посебно, гдје је то важно, и методе "слијепог" испитивања и избор испитаника.

Члан 37.

Начин случајног избора испитаника мора бити документован. Кад испитивач добије затворену шифру, за сваку индивидуалну терапију, у "слијепом" рандомизираним испитивању, треба је архивирати, како на мјесту испитивања, тако и код наручиоца испитивања.

У случају слијепог испитивања протокол клиничког испитивања мора садржавати услове под којима је допуштено отворити шифру и име лица које је то овлашћено учинити. Потребно је обезбиједити систем који ће, у случају хитности, омогућити приступ информацији о лијечењу појединог испитаника. Систем мора допустити приступ лијечењу само једног испитаника у одређено вријеме. Ако је шифра отворена, исто треба бити оправдано и документовано у тест-листи испитаника.

Члан 38.

Врсте статистичких анализа морају бити спецификоване у протоколу клиничког испитивања, а свако одступање од протокола клиничког испитивања мора бити описано и оправдано у завршном извјештају о испитивању. Планирана анализа и њено спровођење морају бити спроведени или потврђени и идентификовани од стране едукованог статистичара. Могућности или околности међуанализе током испитивања морају, такође, бити спецификоване у протоколу клиничког испитивања.

Испитивач и овлашћени посматрач морају обезбиједити да подаци имају највиши квалитет који је могућ у фази њиховог сакупљања, а статистичар мора за вријеме обраде обезбиједити јединство података.

Резултати анализа морају бити приказани на начин да омогућавају интерпретацију клиничких важности, и то оцјеном величине разлике у ефекту лијечења и интервала поузданости више него само тестирање статистичке значајности. Потребна је процјена података који су изостављени из статистичке анализе. Сва оваква искључења морају бити документована да би се у случају потребе могла обавити поновна анализа.

Члан 39.

Упутство за испитивача је кратки преглед постојећих података клиничких и претклиничких испитивања о лијеку који се испитује у клиничком испитивању.

Нова сазнања о лијеку до којих се дође у току клиничког испитивања наручилац испитивања мора редовно достављати испитивачу у облику допуна упутства.

Упутство испитивача садржи:

1. садржај клиничког испитивања,
2. сажетак клиничког испитивања,
3. уводне напомене,

4. физичка, хемијска и фармацеутска својства фармацеутског облика лијека и формулација лијека,

5. претклиничка испитивања (претклиничка фармакологија, фармакокинетика и метаболизам лијека код животиња и токсикологија);

6. дјеловање испитиваног лијека код људи (фармакокинетика, метаболизам лијека код људи, подношљивост, ефекти, подаци о промету),

7. резиме података и закључак.

На крају сваког дијела упутства испитивач је обавезан навести попис литературе коју је користио у клиничком испитивању, а најважнију литературу треба приложити у пуном обиму.

IV - ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 40.

Овлашћене институције којима је одобрено обављање послова клиничког испитивања лијекова обавезне су ускладити своју организацију и пословање, те прибавити одобрење за клиничко испитивање лијека у складу с начином и поступком утврђеним овим правилником у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог правилника.

Члан 41.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-020-11/05
10. јуна 2005. године
Бања Лука

Министар,
Др **Иво Комљеновић**, с.р.

Прилог 1

Агенција за лијекове Републике Српске

Адреса: Вељка Млађеновића б.б. ; 78000 Бања Лука, Република Српска, Телефони: +387 (0)51 321260; +387 (0)51 321270 Факс +387 (0)51 303479; Електронска пошта: alrs@bdb.rs.ba

Број предмета:	Примио/ла:
Датум пријема:	Датум захтјева са додатном документацијом:
Датум добијања додатне документације:	Датум када је захтјев формално потпун:

Попуњава Агенција за лијекове Републике Српске

ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ОДОБРЕЊА ЗА КЛИНИЧКО ИСПИТИВАЊЕ ЛИЈЕКА / ПРИЈАВА КЛИНИЧКОГ ИСПИТИВАЊА

1. Захтјев за одобрење клиничког испитивања Пријава клиничког испитивања

2. Назив испитивања:

3. Број протокола клиничког испитивања:

4. Наручилац испитивања (назив, адреса):

Подносилац захтјева, овлашћен од стране наручиоца испитивања да сарађује са Агенцијом током испитивања, ако то није наручилац испитивања (име, адреса):

Контакт адреса (назив, адреса, телефон, факс, електронска пошта):

Подносилац: наручилац испитивања   стручна институција за испитивање   испитивач

5. Испитивани лијек, назив, облик/-ци лијека, јачина/-е

Произвођач лијека (назив, адреса):

Лијек регистрован у Републици Српској: да   Број одобрења: - - - /   не

Носилац одобрења за пласирање лијека на тржиште (назив, адреса):

Процедура за издавање одобрења у Републици Српској је у току: да   Број захтјева: - - /   не

Лијек је био испитиван у Републици Српској: да   Број студије и датум издавања одобрења: не

6. Регистрован у другим земљама	Земља, година и број одобрења:
да ☐ не ☐	
Рок употребе:	Услови чувања:
Начин примјене лијека:	Дозирање у клиничком испитивању:
Активна супстанца/-е, назив (за радиофармацеутске лијекове - радионуклеид):	
Супстанца садржана у лијеку који је већ регистрован у свијету:	не ☐ да ☐
Земље у којима је регистрован и година регистрације:	
Произвођач активне супстанце (назив, адреса):	
Количина активне супстанце по јединици појединачног дозирања, по јединици запремине или по јединици масе:	
Испитивани лијек садржи више активних супстанци: да ☐ не ☐ Навести укупан број:	

7. Врста лијека:	
Радиофармацеутски лијек	☐ Имунолошки лијек
Лијек који садржи синтетску активну супстанцу	☐ Дериват крви
Хербални љековити производ	☐ Биотехнолошки лијек
Лијек за стоматолошку употребу	☐ Други ☐ Навести:
Лијек који садржи наркотик или психотропну супстанцу	☐

8. Други лијекови који су предвиђени за употребу при испитивању да ☐ не ☐	
Назив лијека, облик/-ци лијека, јачина/-е:	
Произвођач лијека (назив, адреса):	
Лијек регистрован у Републици Српској: не ☐ да ☐ Број одобрења: - - - /	
Носилац Одобрења за пласирање лијека на тржиште (назив, адреса):	
Процедура за издавање одобрења у РС је у току: да ☐ не ☐ Број захтјева: - - - /	
Лијек је био испитиван у Републици Српској: да ☐ не ☐ Број студије и датум издавања одобрења:	
Лијек је регистрован у другој земљи: да ☐ не ☐ Земља, година и број одобрења:	
Рок употребе: Услови чувања:	
Начин примјене лијека: Дозирање у клиничком испитивању:	
Активна супстанца/-е, назив (за радиофармацеутске лијекове – радионуклеид)	
Супстанца садржана у лијеку који је већ регистрован у свијету:	не ☐ да ☐
Земље у којима је лијек регистрован:	
Година регистрације:	

9. Произвођач активне супстанце (назив, адреса):
Количина активне супстанце по јединици појединачног дозирања, по јединици запремине или по јединици масе:
Лијек садржи више активних супстанци: да ☐ не ☐ Навести укупан број:

10. Упоредна примјена другог, регистрованог лијека је дозвољена као стандардна терапија: да ☐ не ☐
--

11. Карактеристике испитивања:

Главни циљ испитивања:

Други циљеви:

Терапијска област:

Кардиоваскуларна

 ЦНС Респираторна

Антиинфективна

 Онкологија Гастроинтестинална

Ендокринологија

 Дерматологија Друге Навести:

Фазе испитивања: I   II   III   IV

Испитивање биоеквиваленце

Врсте испитивања:

Нове индикације

Фармакокинетичка испитивања

Одређивање дозе

Нова група пацијената

Нова комбинација лијека

Нови фармацеутски облик

Повећати број испитаника

Посмаркетиншко испитивање

Друга испитивања

Навести:

Ако се испитује терапијско дјеловање, навести индикације:

Начин испитивања:

Рандомизирано

Унакрсно

Компаративно

Плацебо контролисано

Отворено

Једноструко слијено

Двоструко слијено

Друго

Навести:

Испитаници:

Здрави добровољци

Пацијенти

Број пацијената:

Укупно у свим центрима

Укупно у Републици Српској:

Укупан број испитаних:

Укупан број испитаних у Републици Српској

Испитивање у једном центру

У више центара у РС

Међународно мултицентрично у земљама:

12. Дужина примјене испитиваног лијека:

Појединачна доза

Поновљена доза

Навести број недеља:

дана:

мјесец:

Период прећења након последњег узимања лијека не да Навести период праћења:

Предвиђено трајање испитивања:

Критеријум за укључивање пацијената:

Пол:

Старост:

Болест:

13. Установа у којој се врши испитивање

Назив:

Адреса (укључујући поштански број мјеста):

Име испитивача:

14. Лабораторијска испитивања се спроводе у лабораторијама установа у којима се врше испитивања

да не само у неким

Називи и адресе лабораторија које нису у склопу установа у којима се врше испитивања

15. Контрола квалитета испитивања: да не Монитор Посматр. Друга

Навести:

16. Оквирни датум почетка испитивања:

17. Испитивање је повезано са добијањем одобрења за промет лијека у РС: да не 18. Клиничко испитивање је већ одобрено у другим земљама: да не

Земља, број дозволе, датум издавања:

19. Клиничко испитивање активне супстанце

Пријављено у Републици Српској

да не

Одбијено у Републици Српској

да не

20. Поднијета документација	Дио/ страна: од-до	Дио/ страна: од-до
Протокол клиничког испитивања	☐ Документација о лијеку који се испитује	☐
Брошура за истраживача/сажетак карактеристика лијека	☐ GMP сертификат	☐
Узорак тест листе	☐ Биографија главног/их истраживача	☐
Одобрење Етичког/их комитета	☐ Доказ о плаћеној надокнади	☐
Изјава стручног колегијума/директора установе	☐ Други документи	☐
	Навести:	

Број страна додатих од стране подносиоца захтјева због недостатка простора за испуњавање у формулару: _____

Изјављујем да су подаци у захтјеву и пратећој документацији истинити и да ни једна важна чињеница која може утицати на безбједност учесника у испитивању и вјеродостојност закључака није сакривена.	
Име, презиме и звање одговорног лица	
_____	_____
Датум	Потпис одговорног лица

Дodataк Прилогу 1

УПУТСТВО ЗА ПОДНОСИОЦА ЗАХТЈЕВА ЗА ИЗДАВАЊЕ ОДОБРЕЊА ЗА КЛИНИЧКО ИСПИТИВАЊЕ ЛИЈЕКА/ПРИЈАВУ КЛИНИЧКОГ ИСПИТИВАЊА

Захтјев за издавање одобрења за клиничко испитивање подноси се за свако клиничко испитивање лијека који нема одобрење за пласирање лијека на тржиште Републике Српске (клиничко испитивање: фазе I – III и испитивање биоеквиваленце); пријава клиничког испитивања подноси се у случају када се испитује лијек који има одобрење за пласирање лијека на тржиште у Републици Српској, када се лијек употребљава у сагласности са одобрењем за пласирање лијека на тржиште Републике Српске, у складу са одобреним резимеом карактеристика лијека. Образац за подношење захтјева мора бити откуцан на писаћој машини или рачунару. У случају да у било којем дијелу обрасца нема довољно мјеста за податке, користе се додатне стране које постају саставни дио обрасца уз напомену да за дотични дио обрасца постоји додатак. Референце на документацију се не препоручују. Постоји могућност подношења обрасца "Потврда о клиничком испитивању потребна ради царинске процедуре" који ће бити послан на наведену адресу послједије одлуке о клиничком испитивању.

1) Навести све облике лијека и све јачине испитиваног лијека који ће се користити у клиничком испитивању у Републици Српској. Јачина означава количину активне супстанце по јединици појединачног дозирања, по јединици запремине или по јединици масе и то је наведено у случају да лијек садржи једну активну супстанцу. У случају да је активна супстанца у облику соли, хидрата и др. мора се разјаснити да ли се јачина односи на цио молекул супстанце или само његов активни дио.

2) Навести ако лијек има одобрење за пласирање на тржиште у Републици Српској.

3) Ако постоји више облика или јачина лијека који се користи у клиничком испитивању, навести податке за сваки облик и јачину.

4) У случају лијекова који немају одобрење за пласирање лијека на тржиште навести предложени рок употребе.

5) У случају када постоји више облика лијека или више начина примјене лијека навести све потребне податке.

6) У случају када је активна супстанца у облику соли, хидрата и др., мора бити јасно наведено да ли се количина односи на цио молекул супстанце или само њен активни дио.

7) Ако лијек садржи више активних супстанци, навести све активне супстанце на додатној страни са свим подацима као и за прву активну супстанцу.

8) Наркотици и психотропне супстанце су супстанце наведене у Закону о производњи и промету опојних дрога и рјешењу о утврђивању списка опојних дрога.

9) Навести лијекове који ће се користити у испитивању у Републици Српској и који су експлицитно наведени у протоколу клиничког испитивања, нпр. компаративни лијекови или лијекови посебно предложени за основно или помоћно лијечење. Ако постоји више оваквих лијекова, користи се додатна страна која постаје саставни дио захтјева.

10) Навести све облике лијека и све јачине лијека који ће се користити у испитивању у Републици Српској.

11) Ако се испитивање не може класификовати у само једну од фаза, обиљежити да има више могућности или их навести.

12) Испитивања су сврстана у фазу IV ако је лијек коришћен у складу са одобреним карактеристикама лијека. Испитивања која истражују нове индикације, нове начине примјене, нове фиксне комбинације, испитивања са прилично већим дозама него што је претходно одобрено и испитивања која се спроводе на групама пацијената које претходно нису биле одобрене не сматрају се за испитивања фазе IV.

13) Може се обиљежити више врста испитивања.

14) У случају великих испитивања навести приближно број испитаника.

15) Навести све установе гдје се врши испитивање у Републици Српској. У случају недостатка простора, навести то на додатној страни која постаје саставни дио захтјева.

16) У случају већег броја испитивача, навести главног испитивача одговорног за спровођење испитивања.

17) Установа која обавља лабораторијска испитивања сматра се дијелом установе у којој се спроводи испитивање лијека у случају да је у склопу исте здравствене установе и налази се на истој адреси. У тој установи се врше сва биохемијска и хематолошка испитивања, и одређивање нивоа лијека у плазми или концентрације лијека у урину, фецесу, итд.

18) Назначити ако је исто клиничко испитивање, или испитивање истог лијека или исте активне супстанце било одобрено.

19) Обилежити оне дијелове документације који се подносе заједно са захтјевом.

20) У складу са чланом 7. Правилника о клиничком испитивању подносилац захтјева је дужан да надокнади све трошкове пројекте захтјева за одобрење клиничког испитивања или трошкове пријаве клиничког испитивања приликом подношења захтјева. Сума коју треба уплатити и процедура плаћања дати су у рјешењу о висини трошкова и цијена агенцијских услуга („Службени гласник Републике Српске“, број 17/02).

Прилог 2

МОДЕЛ ПРОТОКОЛА КЛИНИЧКОГ ИСПИТИВАЊА

Протокол клиничког испитивања мора садржавати сљедеће:

1. Назив и оправдање за спровођење испитивања;
2. Смисао, циљеви и сврха испитивања;
3. Мјесто одржавања испитивања, име и адреса наручиоца испитивања;
4. Име, адреса и квалификације сваког испитивача;
5. Опис врсте испитивања;
6. Етичка страна испитивања и мјере да се етички аспекти обезбиједи (пристанак испитаника);
7. Опис испитаника. Критеријуми за укључење и неукључење потенцијалних испитаника и начин њиховог сакупљања, типови, методе и вријеме додјеле испитаника. Критеријуми за искључење раније укључених испитаника;
8. Број испитаника потребан да се постигне циљ испитивања на основу статистичких разматрања;
9. Опис и оправданост начина примјене, дозе, интервала између доза и периода примјене лијека који се испитује и оног који се употребљава као контрола;
10. Сваки други начин лијечења који ће се можда примијенити или је дозвољено истовремено примијенити приликом испитивања;
11. Клиничка и лабораторијска испитивања у току фармакокинетичке анализе и друга која се током испитивања, сагласно протоколу клиничког испитивања морају спровести;
12. Опис како ће се биљежити реакције на примјену лијека. Опис и вредновање метода мјерења, вријеме мјерења, начин праћења;
13. Упутства за завршетак читавог испитивања, односно дијела испитивања;
14. Методе регистрације и извештавања о нежељеним дејствима, нежељеним реакцијама и нежељеним догађајима. Поступак у случају компликација;
15. Начин архивирања листа са шифрама испитаника, подацима о примјени лијека, листа рандомизације и/или тест-листа. Биљежења морају омогућавати једноставну идентификацију појединих испитаника или учесника као и података о надзору и реконструкцији (података);
16. Информација о шифри испитивања гдје ће бити архивирана и када ће и како и од кога у случају хитног стања бити отворена;
17. Мјере које ће бити предузете да се обезбиједи сигурно руковање и складиштење фармацеутских производа и мјере да се подстакне и контролише придржавање свих упустава за клиничко испитивање;
18. Опис методике и вредновања резултата (нпр. статистичке методе) као и опис болесника/учесника који су испали из испитивања;
19. Вријеме до завршетка испитивања;
20. Информације које ће добити испитаници укључивши и информације како ће бити обавијештени о испитивању и како и гдје ће дати пристанак;
21. Упутства за лица, нпр. како ће лица бити обавијештена о начину спровођења испитивања и његовој примјени;
22. Дефиниција медицинске бриге за испитанике након испитивања, укључујући начин лијечења;
23. Подаци о финансирању, осигурању, одговорности и преносу/расподијели одговорности;
24. Попис литературе коју спомиње протокол клиничког испитивања.

Прилог 3

Агенција за лијекове Републике Српске

Адреса: Вељка Млађеновића б.б. ; 78000 Бања Лука, Република Српска, Телефони: +387 (0)51 321260; +387 (0)51 321270 Факс +387 (0)51 303479; Електронска пошта: alrs@bdb.rs.ba

Број предмета:	Примио/ла:
Датум пријема:	Датум захтјева са додатном документацијом:
Датум добијања додатне документације:	Датум када је захтјев формално потпун:

Попуњава Агенција за лијекове Републике Српске

ЗАХТЈЕВ ЗА ОДОБРЕЊЕ ИЗМЈЕНА И ДОПУНА КЛИНИЧКОГ ИСПИТИВАЊА

1. Измјена и допуна протокола клиничког испитивања
 Измјена и допуна оргиналног захтјева за клиничко испитивање

2. Назив испитивања:

3. Број протокола клиничког испитивања:

4. Наручилац испитивања (назив, адреса):

Подносилац захтјева, овлашћен од стране наручиоца испитивања да сарађује са Агенцијом током испитивања, ако то није наручилац испитивања (име, адреса):

Контакт адреса (назив, адреса, телефон, факс, електронска пошта):

Подносилац: наручилац испитивања стручна институција за испитивање испитивач

5. Врста измјене и допуне клиничког испитивања

Ове измјене и допуне се највише односе на безбједносне мјере које се већ примјењују да не

Разлози за измјене и допуне клиничког испитивања:

Измјене настале у безбједности и интегритету испитаника да не

Измјене настале у тумачењу стручне документације/резултата испитивања да не

Измјене настале у квалитету испитивања медицинског лијека да не

Измјене у вођењу или управљању клиничким испитивањем:

Измјене или укључење додатног мјеста за испитивање, промјена главног испитивача да не

Измјене наручиоца испитивања, правног заступника, подносиоца захтјева за клиничко испитивање да не

Измјене у преношењу главних задужења и обавеза у клиничком испитивању да не

Навести:

Остале измјене да не

Навести:

Друго: да не

Навести:

Садржај измјена и допуна клиничког испитивања:

Измјене и допуне информација наведених у захтјеву за клиничко испитивање да не

Измјене и допуне протокола клиничког испитивања да не

Измјене и допуне других докумената да не

Навести:

Друго: да не

Навести:

6. Разлози за измјене и допуне:

7. Кратак опис измјена и допуна:

8. Поднијета документација

Дио/ страна:

Дио/ страна:

Доказ о плаћеној надокнади од-до Листа измијењених докумената од-до

Преглед предложених измјена и допуна   Попратна документација

Други документи   Навести:

Изјављујем да су подаци у захтјеву и пратећој документацији истинити и да ни једна важна чињеница која може утицати на безбједност учесника у испитивању и вјеродостојност закључака није сакривена.

Име, презиме и звање одговорног лица

Датум

Потпис одговорног лица

Прилог 4

Агенција за лијекове Републике Српске

Адреса: Вељка Млађеновића б.б. ; 78000 Бања Лука, Република Српска, Телефони: +387 (0)51 321260; +387 (0)51 321270 Факс +387 (0)51 303479; Електронска пошта: alrs@bdb.rs.ba

Број предмета:	Примио/ла:
Датум пријема:	Датум захтјева са додатном документацијом:
Датум добијања додатне документације:	Датум када је захтјев формално потпун:

Попуњава Агенција за лијекове Републике Српске

КОНАЧАН ИЗВЈЕШТАЈ КЛИНИЧКОГ ИСПИТИВАЊА

1. Назив испитивања:

2. Број протокола клиничког испитивања:

3. Наручилац испитивања (назив, адреса):

Подносилац захтјева, овлашћен од стране наручиоца испитивања да сарађује са Агенцијом током испитивања, ако то није наручилац испитивања (име, адреса):

Контакт адреса (назив, адреса, телефон, факс, електронска пошта):

Подносилац: наручилац испитивања |_| стручна институција за испитивање |_| испитивач |_|

4. Завршетак испитивања

Завршетак испитивања у Републици Српској да |_| не |_| Датум: . . . год.

Завршетак испитивања у свим земљама у којима је вршено испитивање да |_| не |_| Датум: . . . год.

Превремено завршено испитивање да |_| не |_| Датум: . . . год.

Привремено обустављање да |_| не |_| Датум: . . . год.

Разлог привременог завршетка испитивања:

Безбједност да |_| не |_|

Неефикасност да |_| не |_|

Испитивање није започето да |_| не |_|

Друго да |_| не |_|

Навести:

5. Број испитаника који још увијек примају терапију у тренутку прекида или привременог завршетка клиничког испитивања у Републици Српској

У случају прекида клиничког испитивања или његовог превременог завршетка описати кратко у додатку:

- образложење за прекид или превремени завршетак испитивања
- предложени третман испитаника који примају терапију у тренутку превременог завршетка или привременог обустављања
- последице превременог прекида испитивања за процјену резултата и анализу односа користи и ризика испитиваног лијека

Изјављујем да су информације дате у обавјештењу исправне и да ће извјештаји клиничког испитивања бити поднијети Агенцији и Етичком комитету у року од 90 дана од завршетка испитивања у свим земљама у којима је вршено испитивање.

Име, презиме и звање одговорног лица

Датум

Потпис одговорног лица

Прилог 5

Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске

Адреса: Здраве Корде бр.8 ; 78000 Бања Лука, Република Српска, Телефони: +387 (0)51 216600; +387 (0)51 213051

Факс +387 (0)51 216601; Електронска пошта: [ministarstvo-zdravlja @ blic.net](mailto:ministarstvo-zdravlja@blic.net)

ДОЗВОЛА ЗА УВОЗ ЛИЈЕКА ЗА УПОТРЕБУ У КЛИНИЧКОМ ИСПИТИВАЊУ

На захтјев наручиоца испитивања/испитивача/стручне институције за испитивање

име

сједиште

Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске је сагласно са увозом лијека/производа

назив лијека	произвођач	држава	облик	јачина	паковање	количина
1) _____						
2) _____						
3) _____						
4) _____						
5) _____						
6) _____						
7) _____						
8) _____						
9) _____						
10) _____						
11) _____						
12) _____						

који ће се користити искључиво у сврхе клиничког испитивања у складу са чланом 68. Закона о лијековима („Службени гласник Републике Српске“, број 19/01) и члана 3. Правилника о посебним условима за увоз готовог лијека за који није дато одобрење за стављање у промет у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 23/05)

Број испитивања: _____

Број одлуке: _____

Датум издавања дозволе: _____ . . . године

Дозвола важи до: _____ . . . године

Потпис овлашћеног лица

*прецртати неодговарајуће

Упозорење:

Након извршеног увоза дозволу треба вратити Министарству здравља и социјалне заштите Републике Српске.

Уставни суд Републике Српске

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске и члана 61. тачка 2. Закона о Уставном суду Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 29/94, 23/98 и 97/04), на сједници одржаној 30. маја 2005. године, донио је

ОДЛУКУ

Утврђује се да Уредба о међуентитетској трговини производима који подлијежу плаћању акцизе број 02/1-020-2128/01 од 8. октобра 2001. године ("Службени гласник Републике Српске", број 49/01), коју је донијела Влада Републике Српске, у вријеме важења није била у сагласности са Уставом и законом.

Образложење

Рачуноводствено-правни центар мале привреде "Марка" - Лакташи дао је Уставном суду Републике Српске иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости Уредбе о међуентитетској трговини производима који подлијежу плаћању акцизе, број 02/1-020-2128/01 од 8. октобра 2001. године ("Службени гласник Републике Српске", број 49/01), коју је донијела Влада Републике Српске. У иницијативи се наводи да је Влада донијела оспорену уредбу на основу чл. 51. и 52. Закона о трговини ("Службени гласник Републике Српске", бр. 16/96 и 25/96), и члана 34. став 2. Закона о Влади Републике Српске, што, по његовом мишљењу, не може бити ваљан правни основ за њено доношење. Такође, сматра да је чланом 7. оспорене уредбе повријеђен принцип из члана 109. Устава Републике Српске, тако што је прописано да Уредба ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

У току уставносудског поступка Рачуноводствено-правни центар мале привреде "Марка" - Лакташи је, 26. јуна 2002. године, допунио иницијативу. У поднеску се наводи да је чланом 1. став 2. Закона о акцизама и порезу на промет ("Службени гласник Републике Српске", бр. 25/98, 40/98, 18/99, 29/00 и 18/01) прописано да се акцизама као посебним обликом пореза на производе од стратешког интереса за Републику Српску опорезују производи утврђени овим законом, и да је Законом о акцизама и порезу на промет ("Службени гласник Републике Српске", број 25/02) на идентичан начин утврђено шта су акцизе. Према томе, по мишљењу даваоца иницијативе, оспореном уредбом повријеђен је и члан 62. став 2. Устава Републике Српске, према којем су средства буџета: порези, таксе и други законом утврђени приходи. Зато предлаже да Суд покрене поступак и утврди да је оспорена уредба несагласна са Уставом и законом.

Оспорену Уредбу о међуентитетској трговини производима који подлијежу плаћању акцизе ("Службени гласник Републике Српске", број 49/01) донијела је Влада Републике Српске на основу чл. 51. и 52. Закона о трговини ("Службени гласник Републике Српске", бр. 16/96 и 25/96) и члана 34. став 2. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 3/97 и 3/98). Овим актом се привремено, до доношења прописа о алокацији акциза, уређују обавезе трговаца Републике Српске који купују производе подложне плаћању акциза (акцизни производи) у Федерацији БиХ и Брчко Дистрикту БиХ (члан 1.) тако: да куповину акцизних производа од произвођача и трговаца из Федерације БиХ и Брчко Дистрикта БиХ правна лица и предузетници из Републике Српске обављају по прописима Републике Српске (члан 2.); да је трговац из Републике Српске дужан, према упутству и на образцу који прописује директор Републичке управе јавних прихода, да у року од пет дана по истеку мјесеца достави извјештај о куповини акцизних производа надлежној подручној јединици Републичке управе јавних прихода према сједишту

правног лица или предузетника, а да су надлежне подручне јединице дужне до десетог у мјесецу доставити сједишту Републичке управе јавних прихода збирни извјештај о куповини акцизних производа на територији своје мјесне надлежности (члан 3.); да за куљену робу из члана 2. ове уредбе акцизу и порез на промет плаћа купац акцизних производа (члан 4.); да ће контролу спровођења ове уредбе вршити Министарство финансија и органи надлежни за контролу, утврђивање и наплату јавних прихода (члан 5.); да ће се за прекршаје из чл. 3. и 4. ове уредбе казнити правно лице новчаном казном у износу од 15.000 КМ, као и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 1.500 КМ (члан 6.); да ова уредба ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске" и да ће се примјењивати до доношења прописа из члана 1. ове уредбе, а најдуже до шест мјесеци.

Уставни суд је на сједници одржаној 26. јануара 2005. године прихватио дату иницијативу и покренуо поступак за оцјењивање уставности и законитости Уредбе о међуентитетској трговини производима који подлијежу плаћању акцизе број 02/1-020-2128/01 од 8. октобра 2001. године ("Службени гласник Републике Српске", број 49/01), коју је донијела Влада Републике Српске.

Влада Републике Српске није доставила одговор на ово рјешење.

Законом о трговини ("Службени гласник Републике Српске", бр. 16/96, 25/96 и 52/01) у поглављу IV - Привремене мјере ради спречавања и отклањања поремећаја на тржишту - прописано је да ако на тржишту настану већи поремећаји у производњи и промету одређене робе, Влада може прописати привремене мјере за спречавање и отклањање тих поремећаја само ако се поремећаји не могу отклонити мјерама текуће економске политике (члан 51.), да као привремене мјере из члана 51. овог закона Влада може прописати: забрану трговине одређеним производима, укључујући и извоз, ограничење трговине појединим производима у погледу количине, квалитета или других својстава производа или одређивање посебних услова за куповину и продају појединих производа (куповина по одобрењу или другој исправи) (тачка 1.), забрану предузећа и другим правним и физичким лицима одређених дјелатности да врше промет одређених производа (тачка 2.), забрану употребе одређених производа у производњи других одређених производа (тачка 3.), обавезу одређених предузећа и других правних и физичких лица да ставе у промет одређене врсте и количине производа или да их ставе на располагање, односно да их испоруче одређеним корисницима по одређеном редослиједу (тачка 4.), број посредника у промету на велико одређених производа између предузећа и других правних и физичких лица, која се баве производњом, односно увозом и предузећа и других правних и физичких лица која врше промет на мало (тачка 5.), обавезу одређених предузећа и других правних и физичких лица да образују и држе у резерви одређене врсте и количине производа (тачка 6.), обавезу одређених предузећа и других правних и физичких лица да превозе робу и остала добра (тачка 7.), обавезу предузећа и других правних и физичких лица која користе услуге престоја железницом да у одређеном року истоваре, односно утоваре робу (тачка 8.), обавезу одређених предузећа и других правних и физичких лица да у својим складиштима чувају одређену робу и да истоварају, односно утоварају одређену робу (тачка 9.).

Законом о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 3/97 и 3/98) утврђена је надлежност Владе, која, поред осталог, извршава законе, друге прописе и опште акте Народне скупштине, у складу са Уставом, доноси уредбе, одлуке и друге акте за извршавање закона (члан 2. т. 1. и 2.), те прописано да се

уредбом ближе уређују односи од значаја за извршавање закона (став 1.), да се одлуком прописују мјере Владе (став 2.).

У току уставносудског поступка Суд је утврдио да је Влада Републике Српске донијела Уредбу о алокацији акцизе у међуентитетском промету производа ("Службени гласник Републике Српске", број 64/01), којом се привремено, до доношења закона о акцизама и порезу на промет производа и услуга, регулише обрачун, плаћање и алокација акцизе према мјесту крајње потрошње у међуентитетском промету акцизних производа, субјекти међуентитетског промета акцизних производа односно обвезници пореза на промет и акцизе, право обвезника акцизе на признавање аконтације или поврат уплаћене акцизе од пореског органа код којег се води као порески обвезник, обавезе надлежног пореског органа и Републичке управе царина Републике Српске, и да уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске", а примјењиваће се од наредног дана од дана потписивања протокола о алокацији акцизе између Министарства финансија Републике Српске, Министарства финансија Федерације БиХ и надлежног органа Брчко Дистрикта БиХ.

Уз то, утврђено је да је Влада Републике Српске на сједници од 11. априла 2002. године донијела Уредбу о међуентитетској трговини производима који подлијежу плаћању акцизе ("Службени гласник Републике Српске", број 18/02), којом се на идентичан начин, до доношења прописа о алокацији акциза, привремено регулишу обавезе трговца Републике Српске који купују производе подложне плаћању акциза у Федерацији БиХ и Брчко Дистрикту БиХ, која ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске" а примјењиваће се до доношења прописа о алокацији акциза.

Суд је, такође, у току уставносудског поступка утврдио да су 1. јануара 2005. године ступили на снагу прописи које је донијела Парламентарна скупштина БиХ и Управа за индиректно опорезивање БиХ крајем децембра 2004. године, који важе у оба ентитета и који регулишу, поред осталог, и опорезивање промета акцизних производа посебним обликом пореза - акцизом, на територији Босне и Херцеговине.

Уставом Републике Српске је утврђено да су порези, таксе и други законом утврђени приходи средства буџета (члан 62. став 2. Устава) и да Република уређује и обезбјеђује, поред осталог, тржиште и порески систем (т. 6. и 7. Амандмана XXXII на Устав Републике Српске). Поред тога, Уставом Републике Српске је утврђено да се државна власт у Републици организује на начелу подјеле власти, односно да уставотворну и законодавну власт остварује Народна скупштина, а извршну власт врши Влада (члан 69.). Садржина извршне власти која припада Влади утврђена је одредбама члана 90. Устава, према којима Влада Републике Српске, поред осталог, обезбјеђује спровођење и извршава законе, друге прописе и опште акте у складу са Уставом, а ради извршавања закона доноси уредбе, одлуке и друге акте (члан 90. став 1. т. 3. и 4.).

Полазећи од наведених уставних и законских одреби, као и од чињенице да се Законом о трговини ("Службени гласник Републике Српске", бр. 16/96, 25/96 и 52/01) не предвиђа доношење уредбе за његово извршавање, Суд је оцијенио да чл. 51. и 52. Закона о трговини не могу бити ваљан правни основ за доношење оспорене уредбе, јер из садржаја Уредбе произлази да се она не односи ни на једну привремену мјеру утврђену чланом 52. Закона. У конкретном случају, Влада Републике Српске је, дакле, доносила оспорену уредбу изашла из оквира својих уставних и законских овлашћења и тиме повриједила уставно начело о подјели власти из члана 69. Устава Републике Српске. Исто тако,

по оцијени Суда, одредба члана 34. став 2. Закона о Влади Републике Српске, која је означена, поред одредаба чл. 51. и 52. Закона о трговини, као правни основ за доношење оспорене уредбе - не може бити ваљан правни основ, с обзиром на то да ова норма одређује да Влада одлуком прописује мјере, даје сагласност или потврђује општи акт органа или организације, образује друге службе за потребе Владе и уређује друга питања од значаја за обављање послова Владе, као и то да је прописивањем у члану 7. оспорене уредбе, да ступа на снагу даном доношења, повређен принцип из члана 109. Устава Републике Српске.

На основу изложеног, одлучено је као у диспозитиву ове одлуке.

Ову одлуку Уставни суд је донио у саставу: председник Суда Мирко Зовко и судије: Михаило Адамовић, Војин Бојанић, Милорад Ивошевић, Адем Медић, др Душко Медић, проф. др Марко Рајчевић, Бранко Сунарић и Авдо Шпиљак.

Број: У-108/01
30. маја 2005. године
Бања Лука

Председник
Уставног суда,
Мирко Зовко, с.р.

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 61. т. 1. и 2. и члана 62. тачка 4. Закона о Уставном суду Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 29/94, 23/98 и 97/04), на сједници одржаној 30. маја 2005. године, донио је

ОДЛУКУ

Утврђује се да Уредба о начину конституисања нових органа управљања и начину рада предузећа у којима се државни капитал приватизује по посебним приватизационим програмима ("Службени гласник Републике Српске", број 48/01), коју је донијела Влада Републике Српске, није у сагласности са Уставом и законом.

Не прихвата се иницијатива за оцјењивање уставности чл. 7. и 46. Закона о приватизацији државног капитала у предузећима ("Службени гласник Републике Српске", број 24/98), који је донијела Народна скупштина Републике Српске.

Образложење

Рачуноводствено-правни центар мале привреде "Марка" - Лакташи дао је Уставном суду Републике Српске иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности чл. 7. и 46. Закона о приватизацији државног капитала у предузећима ("Службени гласник Републике Српске", број 24/98), који је донијела Народна скупштина Републике Српске и уставности и законитости Уредбе о начину конституисања нових органа управљања и начину рада предузећа у којима се државни капитал приватизује по посебним приватизационим програмима ("Службени гласник Републике Српске", број 48/01), коју је донијела Влада Републике Српске. У иницијативи се наводи да се оспореним чл. 7. и 46. Закона о приватизацији државног капитала у предузећима, који су по оцјени даваоца иницијативе нејасни, конфузни и двосмислени, даје Влади овлашћење да може вршити измјене и допуне овог закона, што није у сагласности са уставним принципом о подјели власти из члана 69. Устава. Давалац иницијативе такође наводи да је на основу чл. 7. и 46. поменутог закона донесена оспорена уредба, која не представља акт за извршавање закона, већ се овом уредбом врше његове измјене и допуне, чиме је повријеђено уставно начело о подјели државне власти. У прилогу овој тврдњи истиче да су чланом 19. овог акта прописане новчане казне које нису предвиђене Законом о приватизацији државног капитала у предузећима. На основу

изложеног, предлаже да Уставни суд утврди да одредбе чл. 7. и 46. оспореног закона нису у сагласности са Уставом, те да оспорена уредба није у сагласности са Уставом и законом.

Оспореним чланом 7. Закона о приватизацији државног капитала у предузећима ("Службени гласник Републике Српске", број 24/98) прописано је да се државни капитал у предузећима из области производње и дистрибуције електричне енергије, жељезничког саобраћаја, телекомуникација, водоснабдијевања, рударства и шумарства, јавних медија, игара на срећу, производње оружја, војне опреме и осталим предузећима од стратешког значаја, приватизује на основу овог закона, а по посебним приватизационим програмима Владе. Оспореним чланом 46. истог закона предвиђено је да ће се избор нових органа управљања у предузећу и пријава за упис у судски регистар обавити у року од 45 дана од дана пријема обавјештења о извршеној приватизацији државног капитала у предузећу од стране Дирекције, на основу посебног акта Владе.

Увидом у оспорену уредбу о начину конституисања нових органа управљања и начину рада предузећа у којима се државни капитал приватизује по посебним приватизационим програмима ("Службени гласник Републике Српске", број 48/01) утврђено је: да је предмет регулисања овог акта избор нових органа управљања и начин рада предузећа у којима се државни капитал приватизује по посебним приватизационим програмима Владе Републике Српске, у којима је извршена приватизација државног капитала, дјелимично или у цијелости, од дана пријема обавјештења о извршеној приватизацији државног капитала до уписа промјене својине државног капитала у судски регистар (члан 1.), обављање дјелатности предузећа у којем је извршена власничка трансформација и које је правни сљедбеник предузећа које је трансформисано, обавеза подношења пријаве за упис промјене власништва државног капитала у судски регистар, начин и поступак предузимања радњи органа управљања и пословања за сазивање прве скупштине друштва, начин одлучивања скупштине друштва, акти скупштине, сазивање новог управног одбора (чл. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12. и 13.). Одредбама чл. 9. и 10. ове уредбе регулисано је да државни капитал у скупштини друштва капитала заступа представник кога именује Влада Републике Српске, која, такође, именује представника Фонда за реституцију до његовог оснивања. Поступак понављања прве скупштине, коју сазива Дирекција и начин одлучивања на поновљеној скупштини, регулисани су одредбама чл. 15, 16, 17. и 18. Уредбе. Чланом 19. овог акта предвиђена је новчана казна за директора предузећа уколико не поступи у складу са одговарајућим одредбама ове уредбе.

Разматрајући дату иницијативу, Уставни суд је на сједници одржаној 4. и 5. марта 2004. године покренуо поступак за оцјенљивање уставности чл. 7. и 46. Закона о приватизацији државног капитала у предузећима ("Службени гласник Републике Српске", број 24/98) и оцјенљивање уставности и законитости Уредбе о начину конституисања нових органа управљања и начину рада предузећа у којима се државни капитал приватизује по посебним приватизационим програмима ("Службени гласник Републике Српске", број 48/01), коју је донијела Влада Републике Српске. Рјешење о покретању поступка је достављено на одговор Народној скупштини и Влади Републике Српске.

Народна скупштина и Влада Републике Српске нису доставиле Суду одговор на рјешење о покретању поступка.

Тачком 6. Амандмана XXXII на Устав Републике Српске утврђено је да Република, поред осталог, уређује и обезбјеђује својинске односе и заштити свих облика својине, док је чланом 58. став 1. Устава одређено да се својинска права и обавезе над средствима у друштвеној сво-

јини и услови под којима се та средства преносе у друге облике својине уређују законом. С обзиром на то да, према члану 70. тачка 2. Устава, Народна скупштина Републике Српске доноси законе, то је у њеној надлежности регулисање односа у области трансформације својинских права и обавеза над средствима у друштвеној, односно државној својини и услова под којима се та средства преносе у друге облике својине. На основу наведених уставних овлашћења, а с циљем економског јачања Републике и ефикаснијег управљања предузећима у условима преласка на тржишну економију, Народна скупштина је донијела Закон о приватизацији државног капитала у предузећима ("Службени гласник Републике Српске", број 24/98). Овим законом је законодавац, на начин који сматра цјелисходним, уредио услове и поступак за продају и преношење државног капитала у предузећима Републике Српске у својину домаћих и страних физичких и правних лица. У оквиру дефинисања основних принципа у овој области, поменути закон су утврђени субјекти, предмет и методи спровођења својинске трансформације у предузећима. Тако су, сагласно наведеном уставним овлашћењима, оспореним чланом 7. Закона одређене привредне области од стратешког значаја за Републику, те прописано да ће се приватизација државног капитала у предузећима из ових области спровести на основу овог закона, а према посебним приватизационим програмима Владе. Оспореним чланом 46. Закона дато је овлашћење Влади Републике Српске да донесе посебан акт којим ће се уредити избор нових органа управљања у предузећу и пријава за упис у судски регистар. Дакле, законодавац је, као носилац стратешких интереса Републике, путем закона утврдио темељне принципе приватизације државног капитала у предузећима, док је у надлежност Владе пренио овлашћење да својим актом ближе уреди питања од значаја за извршавање овог закона.

Имајући у виду изложено, Суд је оцијенио да нормирањем као у оспореним чл. 7. и 46. Закона о приватизацији државног капитала у предузећима није дошло до повреде уставних начела из члана 69. став 2. Устава и Амандмана LXXVI на Устав Републике Српске, којим је утврђено да уставотворну и законодавну власт врши Народна скупштина, а законодавну Народна скупштина и Вијеће народа.

У току поступка Суд је утврдио да је оспорени члан 7. Закона о приватизацији државног капитала у предузећима ("Службени гласник Републике Српске", број 24/98) након подношења иницијативе измијењен и допуњен у више наврата Законом о измјенама и допунама Закона о приватизацији државног капитала у предузећима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 62/02, 38/03 и 65/03), због чега је Суд оцијенио уставност оспорене одредбе у вријеме важења.

У преамбули оспорене Уредбе о начину конституисања нових органа управљања и начину рада предузећа у којима се државни капитал приватизује по посебним приватизационим програмима ("Службени гласник Републике Српске", број 48/01), означено је да је овај акт донесен на основу чл. 7. и 46. Закона о приватизацији државног капитала у предузећима ("Службени гласник Републике Српске", број 24/98) и члана 34. став 1. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 3/97, 3/98 и 29/00).

Уставом Републике Српске утврђено је да Влада доноси уредбе, одлуке и друга акта за извршавање закона (члан 90. тачка 4.), а одредбама Закона о Влади Републике Српске прописано је да Влада доноси уредбе, одлуке, рјешења и закључке (члан 33.), те да се уредбом ближе уређују односи од значаја за извршавање закона (члан 34. став 1.).

Полазећи од наведених уставних и законских одредаби, Суд је утврдио да одредбе чл. 7. и 46. Закона о прива-

тизацији државног капитала у предузећима, које су наведене као правни основ за доношење овог акта, као ни друге одредбе поменутог закона, не дају овлашћење Влади да на другачији начин регулише одређене односе који су уређени законом за чије је извршење Уредба донесена. Наиме, чланом 7. Закона одређене су привредне области од стратешког значаја за Републику, те прописано да ће се приватизација државног капитала у предузећима из ових области спровести на основу закона, а према посебним приватизационим програмима Владе. Чланом 46. дато је овлашћење Влади Републике Српске да донесе посебан акт којим ће се уредити избор нових органа управљања у предузећу и пријава за упис у судски регистар.

Међутим, Влада је оспореном уредбом, по мишљењу Суда, изашла изван оквира овлашћења утврђених наведеним законским одредбама. То се, прије свега, односи на регулисање начина рада предузећа у којима се државни капитал приватизује по посебним приватизационим програмима Владе, иако је цитираном одредбом члана 46, као што је већ истакнуто, Влади дато овлашћење да својим актом уреди избор нових органа управљања у предузећу и пријаву за упис у судски регистар. Регулисање начина рада предузећа је, по оцјени Суда, изван домена овлашћења извршних органа да доносе акте за извршавање закона. Поред тога, оспореном уредбом су прописане и новчане казне које нису предвиђене Законом о приватизацији државног капитала у предузећима.

Имајући у виду изложено, Уставни суд је оцијенио да је оспореном уредбом Влада преузела законодавну функцију, те тако изашла из оквира својих уставних и законских овлашћења, чиме је дошло до повреде уставног принципа о подјели власти из члана 69. Устава, као и члана 90. т. 3. и 4. Устава којима је одређена садржина извршне власти коју врши Влада. Оспореним нормирањем је, такође, повријеђено и начело законитости из члана 108. став 2. Устава Републике Српске, према којем сви прописи и други општи акти морају бити у сагласности са законом.

На основу изложеног, одлучено је као у диспозитиву одлуке.

Ову одлуку Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда Мирко Зовко и судије: Михаило Адамовић, Војин Бојанић, Милорад Ивошевић, Адем Медић, др Душко Медић, проф. др Марко Рајчевић, Бранко Сунарић и Авдо Шпиљак.

Број: У-109/01
30. маја 2005. године
Бања Лука

Предсједник
Уставног суда,
Мирко Зовко, с.р.

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске и члана 62. тачка 1. Закона о Уставном суду Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 29/94, 23/98 и 97/04), на сједници одржаној 30. маја 2005. године, донио је

ОДЛУКУ

Утврђује се да члан 26. став 2. тачка 16. Закона о Пореској управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 51/01, 74/04 и 2/05), у дијелу којим је прописано да "Пореска управа и њени службеници, у оквиру својих овлашћења прописаних законима Републике Српске, имају право да донесу подзаконске акте за тумачење...пореских закона", није у сагласности са Уставом Републике Српске.

Образложење

Рачуноводствено-правни центар мале привреде "Марка" - Лакташи дао је Уставном суду Републике Српске иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности чл. 20. и 26. став 2. тачка 16. Закона о Пореској управи ("Службени гласник Републике Српске", број 51/01), који је донијела Народна скупштина

Републике Српске и уставности и законитости Правилника о одређивању главног мјеста пословања пореских обвезника ("Службени гласник Републике Српске", број 10/02), који је донио директор Пореске управе Републике Српске. У иницијативи је наведено да је оспореним чл. Закона о пореској управи Народна скупштина дјелимично пренијела своју законодавну власт на директора Пореске управе, чиме је повријеђен уставни принцип о подјели државне власти утврђен чланом 69. Устава, као и члан 90. т. 3. и 4. Устава, према којем Влада обезбјеђује и извршава законе, друге прописе и опште акте, те доноси уредбе, одлуке и друга акта за извршавање закона. Давалац иницијативе сматра да и Правилник о одређивању главног мјеста пословања пореских обвезника није у сагласности са наведеним уставним принципима јер је овим актом директор Пореске управе неовлашћено извршио измјене и допуне Закона о пореској управи. На основу изложеног, предлаже да Уставни суд утврди да оспорене одредбе Закона о пореској управи нису у сагласности са Уставом, те да Правилник о одређивању главног мјеста пословања пореских обвезника није у сагласности са Уставом и законом.

Разматрајући дату иницијативу, Уставни суд је на сједници одржаној 28. октобра 2004. године покренуо поступак за оцјену уставности члана 26. став 2. тачка 16. Закона о пореској управи, у дијелу којим је прописано да "Пореска управа и њени службеници, у оквиру својих овлашћења прописаних законима Републике Српске, имају право да донесу подзаконске акте за тумачење...пореских закона". Суд није прихватио иницијативу за оцјену уставности члана 20. и члана 26. став 2. тачка 16. Закона о пореској управи у дијелу којим је прописано да "Пореска управа и њени службеници, у оквиру својих овлашћења прописаних законима Републике Српске, имају право да донесу подзаконске акте за ...спровођење пореских закона" и уставности и законитости Правилника о одређивању главног мјеста пословања пореских обвезника ("Службени гласник Републике Српске", број 10/02), који је донио директор Пореске управе Републике Српске.

Рјешење о покретању поступка достављено је Народној скупштини Републике Српске.

Народна скупштина није доставила одговор на поменуто рјешење.

Одредбом члана 26. став 2. тачка 16. Закона о пореској управи прописано је да Пореска управа и њени службеници, у оквиру својих овлашћења прописаних законима Републике Српске, имају право да донесу подзаконске акте за тумачење и спровођење пореских закона.

У поступку оцјењивања уставности оспорене одредбе Закона о Пореској управи, Суд је имао у виду да је Амандманом XXXII на Устав Републике Српске утврђено да Република, поред осталог, уређује и обезбјеђује порески систем. Сходно овом овлашћењу, Народна скупштина Републике Српске је, на начин који сматра цјелисходним, законом уредила питања организације и рада Пореске управе, која као порески орган функционише у саставу Министарства финансија Републике Српске. Цијенећи значај спровођења пореских закона за ефикасно функционисање пореског система, законодавац је, сагласно наведеним уставним овлашћењима, Законом о Пореској управи, поред осталог, утврдио права и обавезе овог органа. Чланом 26. поменутог закона дефинисана су права Пореске управе.

Међутим, оспореном одредбом члана 26. став 2. тачка 16. Закона о Пореској управи, поред овлашћења да доноси подзаконске акте за спровођење пореских закона, законодавац је Пореској управи дао и овлашћење да путем подзаконских аката тумачи пореске законе. Према поменутом уставном начелу о подјели власти из члана 69.

став 2. Устава и Амандмана LXXXVI на Устав Републике Српске, Народна скупштина, заједно са Вијећем народа, врши законодавну власт, док је чланом 70. став 1. тачка 2. Устава, утврђено да Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте. Уставом одређени законодавни органи су једини надлежни да дају тумачење закона које су донијели. Због тога је Суд оцијенио да је, у конкретном случају, давањем овлашћења Пореској управи да путем подзаконских аката тумачи пореске законе, законодавац пренио дио својих овлашћења на извршни орган, те на тај начин повриједио уставни принцип о подјели државне власти из члана 69. Устава Републике Српске.

На основу изложеног, одлучено је као у диспозитиву ове одлуке.

Ову одлуку Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда Мирко Зовко и судије: Михаило Адамовић, Војин Бојанић, Милорад Ивошевић, Адем Медић, др Душко Медић, проф. др Марко Рајчевић, Бранко Сунарић и Авдо Шпиљак.

Број: У-39/02
30. маја 2005. године
Бања Лука

Предсједник
Уставног суда,
Мирко Зовко, с.р.

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске и члана 61. тачка 1. и члана 62. тачка 4. Закона о Уставном суду Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 29/94, 23/98 и 97/04), на сједници одржаној 30. маја 2005. године, донио је

ОДЛУКУ

Утврђује се да члан 33. Правилника о примјени Закона о порезу на доходак грађана ("Службени гласник Републике Српске", број 70/01), у дијелу који гласи "овај правилник ступа на снагу даном доношења", није у сагласности са Уставом Републике Српске.

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за оцјењивање уставности чл. 61. и 63. Закона о порезу на доходак грађана ("Службени гласник Републике Српске", бр. 51/01, 68/01 и 65/03) и уставности и законитости чл. 1-32. Правилника о примјени Закона о порезу на доходак грађана ("Службени гласник Републике Српске", број 70/01).

Образложење

Рачуноводствено-правни центар мале привреде "Марка" - Лакташи дао је Уставном суду Републике Српске иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности чл. 61. и 63. Закона о порезу на доходак грађана ("Службени гласник Републике Српске", бр. 51/01, 68/01 и 65/03) и уставности и законитости Правилника о примјени Закона о порезу на доходак грађана ("Службени гласник Републике Српске", број 70/01), који је донио министар финансија у Влади Републике Српске. Давалац иницијативе сматра да се одредбама члана 61. оспореног закона Народна скупштина дјелимично одрекла своје законодавне функције, дајући овлашћење министру финансија да својим актом може вршити измјене и допуне закона, чиме је повријеђено начело о подјели власти из члана 69. Устава. Поред тога, у иницијативи се наводи да су оспореним чланом 61. поменутог закона повријеђене и одредбе члана 90. т. 3. и 4. Устава јер је овом одредбом извршавање закона повјерено министру, а не Влади, која је једина надлежна за извршавање закона. Давалац иницијативе оспорава и члан 63. Закона о порезу на доходак грађана зато што се, по његовом мишљењу, повреде одредаба овог закона које имају обиљежја прекршаја и кривичног дјела, као и одговорност и санкције за прекршаје и кривична дјела, могу прописати искључиво овим законом, а не Законом о пореској управи, како је то одређено оспореном одредбом. Давалац иницијативе

такође сматра да је министар финансија, доносећи Правилник о примјени Закона о порезу на доходак грађана, неовлашћено извршио измјене и допуне закона, чиме је дошло до повреде уставног принципа о подјели власти из члана 69. Устава, те одредаба члана 90. тачка 3. и 4. Устава. На основу изложеног предлаже да Уставни суд утврди да оспорене одредбе Закона о порезу на доходак грађана нису у сагласности са Уставом, те да оспорени правилник није у сагласности са Уставом и законом.

У одговору који је на иницијативу доставио Министарство финансија наводи се да је чланом 61. оспореног закона дато овлашћење надлежном министру да донесе акте за спровођење поменутог закона, а не да установи нова права и обавезе која нису у сагласности са законом, чиме законодавац није прекорачио границе својих уставних овлашћења и одрекао се законодавне функције. У погледу оспореног члана 63. закона наводи се да нема уставних ограничења да се другим законом, у конкретном случају Законом о преској управи, пропишу порески прекршаји и кривична дјела, као и одговорност и санкције за прекршаје и кривична дјела. У одговору се такође истиче да је оспорени правилник донесен сагласно овлашћењу из чл. 69. и 70. Закона о државној управи, те да се овим актом не мијења закон, већ се њиме разрађују поједине одредбе закона ради његовог извршавања.

Оспореним чланом 61. Закона о порезу на доходак грађана одређено је да облик и садржину пореске и обавјештајне пријаве и упутство за спровођење овог закона прописује министар финансија посебним актом у року од шездесет дана од дана ступања на снагу овог закона.

Чланом 63. поменутог закона одређено је да су повреде одредба овог закона које имају обиљежја прекршаја и кривичног дјела, као и одговорности и санкције за прекршаје и кривична дјела, прописани Законом о пореској управи.

У преамбули оспореног правилника о примјени Закона о порезу на доходак грађана означено је да је министар финансија овај акт донио на основу члана 61. Закона о порезу на доходак грађана. Овим правилником је, у складу са Законом о порезу на доходак грађана, разрађен поступак опорезивања дохотка који остваре физичка лица по било ком основу, у новцу, натура, чињеним или на неки други начин, и прописан је облик и садржај пореских пријава. Тако су поменути правилником дефинисани обвезници и основица за обрачун пореза на доходак грађана, разрађено је опорезивање личних примања, прихода од пољопривреде и шумарства, од самосталне дјелатности, од ауторских права, патента и техничких унапређења, прихода од капитала, те годишњег прихода на доходак грађана. Чланом 33. Правилника прописано је да овај акт ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у "Службеном гласнику Републике Српске".

У поступку оцјењивања одредаба оспореног закона и правилника Суд је имао у виду да је Амандманом XXXII на Устав Републике Српске утврђено да Република, поред осталог, уређује и обезбјеђује порески систем, те да је чланом 63. Устава одређено да је обавеза плаћања пореза и осталих дажбина општа и утврђује се према економској снази обвезника. Сагласно наведеним уставним овлашћењима, Народна скупштина Републике Српске је, по мишљењу Суда, на начин који сматра цјелисходним, Законом о порезу на доходак грађана уредила основне принципе из ове области, те чланом 61. овог закона утврдила надлежност министра финансија да донесе подзаконске акте којим ће се разрадити поједине одредбе закона ради његовог извршавања. Овом одредбом је министру финансија дато овлашћење да пропише облик и садржину пореске и обавјештајне пријаве и упутство за спровођење закона. Поред тога, по оцјени Суда, пропи-

сивање чланом 63. оспореног закона да се повреде одредаба овог закона које имају обиљежја прекршаја и кривичног дјела, као и одговорност и санкције за прекршаје и кривична дјела, не прописују овим, већ Законом о пореској управи, није у несагласности са напријед наведеним уставним одредбама. Наиме, Република је Уставом овлашћена да законом уређује односе у области пореза, па је тако Законом о пореској управи успостављена Пореска управа, као порески орган у саставу Министарства финансија, и уређен основ за спровођење и извршавање закона из области пореза Републике Српске и на закону заснованих подзаконских прописа, те дефинисани прекршаји и кривична дјела и санкције из области пореза. Имајући увиду наведено, Суд сматра да је ствар цјелисходности законског рјешења на који ће начин регулисати питање повреда одредаба пореских закона, као и одговорност и санкције за учињене повреде. Због тога је, по оцјени Суда, сагласно Уставу прописивање оспореним чланом 63. закона да питања која нису уређена Законом о порезу на доходак грађана, а која чине основ за спровођење и извршавање овог закона, буду уређена Законом о пореској управи. Сходно изложеном, Суд је оцијенио да нормирањем као у чл. 61. и 63. оспореног закона није повријеђен уставни принцип о подјели власти из члана 69. став 2. Устава Републике Српске.

Правилник о примјени Закона о порезу на доходак грађана донесен је на основу овлашћења из члана 61. поменутог закона, којим је утврђена надлежност министра финансија да својим актом пропише облик и садржину пореске и обавјештајне пријаве и упутство за спровођење овог закона. По оцјени Суда, министар финансија је овим актом, у циљу спровођења закона, прописао управо оно на шта је наведеном законском одредбом и обавезан, односно како је одређено чланом 1. овог правилника, разрадио поступак опорезивања дохотка који остваре физичка лица по било ком основу, те прописао облик и садржај пореских пријава. Овако нормирање је сагласно одредбама члана 69. став 1. и 70. став 1. Закона о државној управи ("Службени гласник Републике Српске", број 11/94), који је био на снази у вријеме доношења оспореног правилника, према којима органи државне управе доносе правилнике, наредбе, упутства и рјешења када су за то законом овлашћени, а правилником се разрађују поједине одредбе закона ради њиховог извршавања. Поред тога, Суд је оцијенио да су одредбе оспореног правилника сагласне релевантним одредбама закона за чије је извршавање овај акт донесен, односно да њиме нису на другачији начин регулисани односи који су већ уређени законом, него су законске одредбе разрађене с циљем његовог спровођења.

Имајући у виду изложено, Суд је утврдио да министар финансија оваквим нормирањем није изашао из оквира наведених уставних и законских овлашћења, те да није дошло до повреде начела о подјели власти из члана 69. Устава, као ни одредба члана 90. т. 3. и 4. Устава, којима је утврђена садржина извршне власти.

Међутим, у поступку оцјенивања уставности члана 33. оспореног правилника, којим је прописано да овај акт ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у "Службеном гласнику Републике Српске", Суд је оцијенио да ова одредба, у дијелу који гласи "овај правилник ступа на снагу даном доношења", није у сагласности са чланом 109. став 1. Устава, којим је утврђено да закони, други прописи и општи акти ступају на снагу најраније осмог дана од дана објављивања, осим ако из нарочито оправданих разлога није предвиђено да раније ступе на снагу. С обзиром на то да се доносилац поменутог правилника није изјаснио о постојању нарочито оправданих разлога због којих је одредио да овај акт ступа на снагу прије рока утврђеног Уставом, Суд је утврдио да члан 33. оспореног правилника, у дијелу који гласи "овај

правилник ступа на снагу даном доношења", није у сагласности са чланом 109. став 1. Устава.

Суд је оцијенио да је у погледу уставности наведене одредбе Правилника, правно стање потпуно утврђено у току претходног поступка, те је сагласно члану 41. став 5. Закона о Уставном суду Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 29/94, 23/98 и 97/04) одлучио без доношења рјешења о покретању поступка.

На основу изложеног, одлучено је као у диспозитиву ове одлуке.

Ову одлуку Уставни суд је донио у саставу: председник Суда Мирко Зовко и судије: Михаило Адамовић, Војин Бојанић, Милорад Ивошевић, Адем Медић, др Душко Медић, проф. др Марко Рајчевић, Бранко Сунарић и Авдо Шпиљак.

Број: У-110/03
30. маја 2005. године
Бања Лука

Предсједник
Уставног суда,
Мирко Зовко, с.р.

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске и члана 38. став 1. тачка 4. Закона о Уставном суду Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 29/94, 23/98 и 97/04), на сједници одржаној 30. маја 2005. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

Одбацује се приједлог за оцјену законитости члана 57. Правилника о начину обрачунавања и плаћања акцизе и пореза на промет и о садржини и начину вођења евиденције ("Службени гласник Републике Српске", број 16/96 - пречишћени текст и бр. 11/98, 3/99, 6/99, 8/99 и 18/00), који је донио министар финансија у Влади Републике Српске.

Образложење

Заједничким приједлогом ПТП "Poljoexport" - Бања Лука, НИРС-ЗДП "Петрол" - Бања Лука и НИРС ЗДП "Крајинапетрол" - Бања Лука, дана 20. марта 2001. покренут је поступак за оцјену законитости члана 57. Правилника о начину обрачунавања и плаћања акцизе и пореза на промет и о садржини и начину вођења евиденције ("Службени гласник Републике Српске", број 16/96 - пречишћени текст и бр. 11/98, 3/99, 6/99, 8/99 и 18/00), који је донио министар финансија у Влади Републике Српске.

У приједлогу се наводи да је Правилник о начину обрачунавања и плаћања акцизе и пореза на промет и о садржини и начину вођења евиденције, у којем је садржана и оспорена одредба члана 57, донио министар финансија у Влади Републике Српске на основу овлашћења из члана 71. Закона о акцизама и порезу на промет. Тврде да је оспорена одредба супротна члану 67. Закона о акцизама и порезу на промет, који регулише ову правну материју, и да је оспореном одредбом министар финансија прекорачио овлашћења из члана 71. Закона о акцизама и порезу на промет. Тачније, наводе да је оспореном одредбом члана 57. Правилника о начину обрачунавања и плаћања акцизе и пореза на промет и о садржини и начину вођења евиденције утврђено да порески обвезник може поднијети захтјев и остварити право на поврат неосновано наплаћеног пореза (што је дозвољено и прописано одредбом члана 67. став 3. Закона о акцизама и порезу на промет) под условом "уколико тај порез, односно акцизу није укалкулисао у цијену већ продатог производа". Прописивањем наведеног услова самовољно се мијења одредба члана 67. став 3. Закона о акцизама и порезу на промет, што није дозвољено. Предлажу да се утврди да одредба члана 57. Правилника о начину обрачунавања и плаћања акцизе и пореза на промет и о садржини и начину вођења евиденције није у складу са Законом о акцизама и порезу на промет.

Министарство финансија у Влади Републике Српске није доставило тражени одговор на поднесени приједлог.

Увидом у Правилник о начину обрачунавања и плаћања акцизе и пореза на промет и о садржини и начину вођења евиденције ("Службени гласник Републике Српске", број 16/96 - пречишћени текст бр. 11/98, 3/99, 6/99, 8/99 и 18/00), који је донио министар финансија у Влади Републике Српске, утврђено је да је правни основ за његово доношење члан 71. Закона о акцизама и порезу на промет ("Службени гласник Републике Српске", бр. 10/95, 21/95, 3/96, 8/96 и 10/96).

Оспореном одредбом члана 57. Правилника о начину обрачунавања и плаћања акцизе и пореза на промет и о садржини и начину вођења евиденције утврђена је могућност пореског обвезника да поднесе захтјев и оствари право на повраћај неосновано наплаћеног пореза и акцизе уколико тај порез односно акцизу није укалкулисао у цијену већ продатог производа (став 1.). Ставовима 2, 3. и 4. истог члана утврђен је начин поступања пореског органа у случају подношења захтјева из става 1. наведеног члана.

Одредбом члана 67. Закона о акцизама и порезу на промет (Глава VIII - повраћај пореза) прописано је право пореског обвезника на поврат неосновано наплаћене акцизе, односно пореза на промет, као и услови и поступак и начин одлучивања по захтјеву за повраћај неосновано наплаћеног пореза и акцизе. Тачније, ставом 3. овог члана (на који указују подносиоци приједлога) прописано је да порески обвезник од кога је наплаћена акциза, односно порез на промет, а који није био дужан да их плати, има право на повраћај плаћене акцизе, односно пореза на промет, камате и трошкова принудне наплате и новчане казне. Ова законска одредба, а ни друге одредбе закона, не садрже услов "уколико тај порез, односно акцизу није укалкулисао у цијену већ продатог производа", који је утврђен оспореном одредбом члана 57. Правилника о начину обрачунавања и плаћања акцизе и пореза на промет и о садржини и начину вођења евиденције.

Закон о акцизама и порезу на промет ("Службени гласник Републике Српске", бр. 10/95, 21/95, 3/96, 8/96, 10/96 и 15/96 - пречишћени текст), који је правни основ за доношење оспореног правилника, донијела је Народна скупштина, на основу овлашћења из тачке 7. Амандмана XXXII на Устав Републике Српске.

Наведени закон, а тиме и оспорени правилник о начину обрачунавања и плаћања акцизе и пореза на промет и о садржини и начину вођења евиденције ("Службени гласник Републике Српске", број 18/96 - пречишћени текст и бр. 11/98, 3/99, 6/99, 8/99 и 18/00), као подзаконски акт, престао је да важи ступањем на снагу новог Закона о акцизама и порезу на промет ("Службени гласник Републике Српске", бр. 25/98, 40/98, 18/99 и 29/00).

Рјешењем Уставног суда Републике Српске број У-73/01 од 22. децембра 2004. године, на основу члана 38. став 1. тачка 5. и члана 62. став 1. тачка 5. Закона о Уставном суду Републике Српске, одбачен је приједлог за оцјенјивање уставности и законитости Правилника о начину обрачунавања и плаћања акцизе и пореза на промет и о садржини и начину вођења евиденције ("Службени гласник Републике Српске", број 18/96 - пречишћени текст и бр. 11/98, 3/99, 6/99, 8/99 и 18/00), који је донио министар финансија у Влади Републике Српске.

Како је о приједлогу за оцјену уставности и законитости цијелог Правилника о начину обрачунавања и плаћања акцизе и пореза на промет и садржини и начину вођења евиденције, а тиме и оспорене одредбе, Суд већ одлучивао у предмету под бројем У-73/01 од 22. децембра 2004. године, одлучено је као у диспозитиву рјешења, на основу члана 38. став 1. тачка 4. Закона о Уставном суду Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 29/94, 23/98 и 97/04).

Ово рјешење Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда Мирко Зовко и судије: Михаило Адамовић, Војин Бојанић, Милорад Ивошевић, Адем Медиди, др Душко Медиди, проф. др Марко Рајчевић, Бранко Сунарић и Авдо Шпиљак.

Број: У-26/01
30. маја 2005. године
Бања Лука

Предсједник
Уставног суда,
Мирко Зовко, с.р.

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске и члана 38. став 1. тачка 4. Закона о Уставном суду Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 29/94, 23/98 и 97/04), на сједници одржаној 30. маја 2005. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

Не прихватају се иницијативе за покретање поступка за оцјенјивање уставности и законитости т. 4. до 8. под В. (стручност рачуновођа) и т. 1. до 4. под А. (једнообразност евиденција) Главе III (пословне књиге и књиговодствене исправе) Привремених рачуноводствених стандарда Републике Српске број 33/2000 од 10. марта 2000. године и Одлуке о измјенама и допунама привремених рачуноводствених стандарда Републике Српске број 493/01 од 17. јула 2001. године (Часопис савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске "Финрар", број 3 од 1. марта 2000. године и број 8. од 2. августа 2001. године), које је донио Извршни одбор Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске.

Образложење

"Пословни информатор" - Бијељина, Удружење рачуноводствених радника "Рачуновођа" - Бања Лука и Рачуноводствено-правни центар мале привреде "Марка" - Лакташи дали су Уставном суду Републике Српске иницијативе за покретање поступка за оцјенјивање уставности и законитости т. 4. до 8. под В (стручност рачуновођа) и т. 1. до 4. под А (једнообразност евиденција), Главе III (пословне књиге и књиговодствене исправе) Привремених рачуноводствених стандарда Републике Српске број 33/2000 од 10. марта 2000. године и Одлуке о измјенама и допунама привремених рачуноводствених стандарда Републике Српске број 493/01 од 17. јула 2001. године (Часопис савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске "Финрар" број 3 од 1. марта 2000. године и број 8. од 2. августа 2001. године), које је донио Извршни одбор Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске. У иницијативама се наводи да Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске, као доносилац аката, није имао законског овлашћења за "прописивање" услова и норматива утврђених оспореним одредбама т. 4. до 8. под В (стручност рачуновође) Главе III (пословне књиге и књиговодствене исправе), с обзиром на изричитост одредбе члана 1. ст. 1. и 2. Закона о рачуноводству ("Службени гласник Републике Српске", број 18/99), који прописује да се законом уређује друштвена регулатива и саморегулација у области рачуноводственог, ревизорског и финансијског извјештавања у Републици Српској. Налазе да је тако поступање супротно члану 39. ст. 1. до 3. Устава Републике Српске. Дату иницијативу за покретање поступка за оцјену уставности и законитости т. 1. до 4. под А (једнообразност евиденција) Главе III истог оспореног акта, образлажу чињеницом да је оспореним одредбама регулисана материја која је у надлежности законодавне власти, Народне скупштине, и која се не може уређивати подзаконским актима од стране струковних организација, у које спада и доносилац акта - Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске, те налазе да је то противно Уставу и закону.

Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске није дао тражени одговор на дате иницијативе.

Увидом у оспорена акта утврђено је слjedeће.

Тачкама 4. до 8. В (стручност рачуновођа) Главе III (пословне књиге и књиговодствене исправе) Привремених рачуноводствених стандарда одређује се да, изузетно, велика предузећа, банке и друге финансијске организације вођење пословних књига и састављање рачуноводствених извјештаја могу повјерити само овлашћеном рачуновођи, а потписивање рачуноводствених извјештаја - лицу са сертификатом самосталног рачуновође (тачка 4.); да предузећа, бирои и агенције за вођење пословних књига могу пословати само ако у радном односу са пуним радним временом (у свом саставу) имају рачуновођу са одговарајућом лиценцом (тачка 5.); да предузећа, бирои и агенције за вођење пословних књига, за тачно одређени број предузећа и радњи, у свом саставу морају имати рачуновођу, односно самосталног рачуновођу са актуелном лиценцом (тачка 6.); да један рачуновођа, самостални рачуновођа или овлашћени рачуновођа може потписивати финансијске извјештаје само у једном предузећу, бироу или агенцији (тачка 7.) и да тачно одређена предузећа могу вођење пословних књига и састављање рачуноводствених извјештаја, под утврђеним условима, повјерити другом предузећу- бироу-агенцији регистрованим за обављање тих послова (тачка 8.).

Одлуком о измјенама и допунама Привремених рачуноводствених стандарда Републике Српске извршена је измјена тачке 5. под В Главе III, тако што је додат нови став 2. у погледу потписивања финансијских извјештаја, који регулише изузетак од претходног става.

Тачкама 1. до 4. под А (једнообразност евиденција) Главе III истог општег акта одређује се обавеза вођења пословних књига са једнообразним и другим евиденцијама о стању и кретању имовине, капитала, и обавеза, прихода и расхода и резултата пословања предузећа (тачка 1.), примјеном контних оквира (тачка 2.), чије услове и садржај за тачно набројане правне субјекте прописује Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске (тачка 3.), односно надлежан орган за финансије Републике Српске (тачка 4.).

Правни основ за доношење Привремених рачуноводствених стандарда Републике Српске и Одлуке о измјенама и допунама Привремених рачуноводствених стандарда Републике Српске је члан 3. став 2. Закона о рачуноводству ("Службени гласник Републике Српске", број 18/99).

Одлуком Уставног суда Републике Српске број У-4/00 од 19. фебруара 2002. године утврђено је да став 2. члана 3. Закона о рачуноводству ("Службени гласник Републике Српске", број 18/99), који је био правни основ за доношење оспорених аката, није у сагласности са Уставом Републике Српске.

Одлуком Уставног суда Републике Српске У-79/01 од 27. априла 2004. године утврђено је да Привремени рачуноводствени стандарди Републике Српске број 33/00 од 10. марта 2000. године и Одлука о измјенама и допунама Привремених рачуноводствених стандарда Републике Српске број 493/01 од 17. јула 2001. године (Часопис савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске "Финрар" број 3 од 1. марта 2000. године и број 8. од 2. августа 2001. године), које је донио Извршни одбор Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске, нису у сагласности са Уставом Републике Српске.

Имајући у виду наведене одлуке овог суда и чињеницу да се датим иницијативама предлаже покретање поступка за оцјену уставности и законитости појединих одредби које су саставни дио општих аката о чијој уставности и законитости је Суд већ одлучивао, утврђено је да се ради о пресуђеној ствари из члана 38. став 1. тачка 4. Закона о Уставном суду Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 29/94, 23/98 и 97/04).

На основу свега изложеног, одлучено је као у диспозитиву рјешења.

Ово рјешење Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда Мирко Зовко и судије: Михаило Адамовић, Војин Бојанић, Милорад Ивошевић, Адем Медић, др Душко Медић, проф. др Марко Рајчевић, Бранко Сунарић и Авдо Шпиљак.

Број: У-70/01- I и II
30. маја 2005. године
Бања Лука

Предсједник
Уставног суда,
Мирко Зовко, с.р.

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске и члана 62. т. 4. и 5. Закона о Уставном суду Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 29/94, 23/98 и 97/04), на сједници одржаној 30. маја 2005. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

Не прихватају се иницијативе за покретање поступка за оцјењивање уставности члана 4. став 8, члана 8. став 2, члана 10. ст. 2. и 3, члана 15. став 7, члана 17. став 3, члана 18. став 3, члана 23. став 6, члана 42. став 2, и чл. 51, 52, 53, 67, 68, 69, 70, 71, 72. и 73. Закона о трговини ("Службени гласник Републике Српске", бр. 16/96, 25/96 и 52/01), члана 10. став 1. тачка 2. Закона о тржишној инспекцији ("Службени гласник Републике Српске", број 10/97) и уставности и законитости Уредбе о регулисању промета одређених нафтних деривата ("Службени гласник Републике Српске", број 91/03), коју је донијела Влада Републике Српске.

Образложење

Јовица Шукурма из Срског Брода дао је Уставном суду Републике Српске иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности члана 15. Закона о трговини ("Службени гласник Републике Српске", бр. 16/96, 25/96 и 52/01) и члана 10. став 1. тачка 2. Закона о тржишној инспекцији ("Службени гласник Републике Српске", број 10/97), а Рачуноводствено-правни центар мале привреде "Марка" - Лакташи иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности члана 4. став 8, члана 8. став 2, члана 10. ст. 2. и 3, члана 15. став 7, члана 17. став 3, члана 18. став 3, члана 23. став 6, члана 42. став 2, и чл. 51, 52, 53, 67, 68, 69, 70, 71, 72. и 73. Закона о трговини ("Службени гласник Републике Српске", бр. 16/96, 25/96 и 52/01) и Уредбе о регулисању промета одређених нафтних деривата ("Службени гласник Републике Српске", број 91/03), коју је донијела Влада Републике Српске. Рачуноводствено-правни центар мале привреде "Марка" - Лакташи дао је и допуно иницијативе која се односи на оспорене чл. 67. и 68. Закона о трговини ("Службени гласник Републике Српске", бр. 16/96, 25/96 и 52/01).

Двалац иницијативе Јовица Шукурма наводи да је повод његовој иницијативи Рјешење тржишног инспектора, којим је утврђено да се за прекршај продаје робе без документације вриједне 79,38 КМ и поступање супротно одредби члана 15. Закона о трговини, као и члана 10. став 1. тачка 2. Закона о тржишној инспекцији, привремено затвара његов продајни објекат. На овај начин је, како је у иницијативи наглашено, умјесто наплате казне на лицу мјеста, или пријаве прекршаја судији за прекршаје, њему ускраћено уставом загарантовано право на рад.

У иницијативи Рачуноводствено-правног центра мале привреде "Марка" - Лакташи наводи се да је Народна скупштина преношењем законодавне власти на министра трговине и надлежни орган општине, као што је прописано у оспореним одредбама члана 4. став 8, члана 8. став 2, члана 10. став 2, члана 15. став 7, члана 17. став 3, члана 18. став 3, члана 23. став 6, члана 42. став 2, прекорачила своја уставна овлашћења и повриједила начело о подјели власти у Републици, из члана 69. Устава. Исто то, по мишљењу даваоца иницијативе, учињено је и

оспореним чл. 51, 52. и 53. овог закона, којима је Влада овлашћена да може доносити привремене мјере у случају да на тржишту настану већи поремећаји у производњи и промету одређене робе. Оваквим прописивањем, по мишљењу даваоца иницијативе, повријеђене су одредбе чл. 50, 51. и 52. Устава, а члану 50. Устава, поред наведених, супротне су и оспорене одредбе 67, 68, 69, 70, 71, 72. и 73. Закона о трговини. Наиме, истиче се да су за исти прекршај овим одредбама закона прописане различите казне за правна и физичка лица и да је то, по његовом мишљењу, супротно начелу равноправности свих облика својине прокламованим чланом 50. Устава. У овој тврдњи иницијатор иде и даље и у допуни иницијативе наводи да су оспорене одредбе чл. 67. и 68. Закона о трговини неуставне и незаконите јер прописују најнижу новчану казну у износу који је супротан износу утврђеном ставом 1. члана 25. Закона о прекршајима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 12/94, 16/95, 21/96, 40/98 и 96/03), као и начин утврђивања заштитних мјера супротно члану 42. тог закона и члану 48.а Закона о допунама Закона о прекршајима ("Службени гласник Републике Српске", број 21/96). Такође, оспорене одредбе чл. 67. и 68. Закона о трговини сматра непрецизним у погледу одређивања шта се сматра "одговорним лицем у предузећу или другом правном лицу" у смислу одредаба Закона о предузећима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 24/98, 62/02 и 38/3).

У погледу оспорене уредбе, давалац иницијативе наводи да Влада Републике Српске овом уредбом мијења Закон, иако то може да ради само орган који је Закон и донио, те да се Народна скупштина није могла одрећи своје законодавне власти у корист Владе, као у конкретном случају. Због свега наведеног, у иницијативи, као и допуни иницијативе, предлаже се да Уставни суд својом одлуком утврди да оспорене одредбе Закона о трговини у вријеме важења нису биле у сагласности са Уставом, те да је оспорена уредба у вријеме важења била неуставна и незаконита.

Уставни суд је одлучио да, на основу члана 8. Пословника о раду Уставног суда Републике Српске, о иницијативама води јединствен поступак под бројем У-5/02, под којим је заведена првоприсјела иницијатива.

Министарство трговине и туризма Републике Српске је у одговору датом на наводе из иницијативе Рачуноводствено-правног центра мале привреде "Марка" - Лакташи који се односе на оспорене чл. 67, 68, 69, 70, 71, 72. и 73. Закона о трговини ("Службени гласник Републике Српске", бр. 16/96, 25/96 и 52/01) истакло да су наводи иницијатора неосновани, те да се не може примијенити исти принцип и метод утврђивања уставности оспорених чланова Закона о трговини и чл. 26, 27, 28. и 29. Закона о тржишној инспекцији ("Службени гласник Републике Српске", број 10/97), које су већ оцијењене несагласним са Уставом. Наведено је да се оспореним одредбама Закона о трговини, за различите прекршаје предвиђају и различите заштитне мјере за правна и физичка лица, за разлику од прописивања у наведеним одредбама Закона о тржишној инспекцији, гдје је за исти прекршај била предвиђена различита казна политика, зависно од тога да ли се ради о правном или физичком лицу. Предлажу да Суд одбаци иницијативу као неосновану, јер се, по њиховом мишљењу, оспореним одредбама Закона о трговини не нарушава уставни принцип о равноправности свих облика својине и слободном привређивању из члана 50. Устава Републике Српске.

Оспореним одредбама члана 4. став 8, члана 8. став 2, члана 10. ст. 2. и 3, члана 15, члана 17. став 3, члана 18. став 3, члана 23. став 6, члана 42. став 2, Закона о трговини ("Службени гласник Републике Српске", бр. 16/96, 25/96 и 52/01) прописано је да министар надлежан за послове трговине прописује: минималне услове за просторије, опрему и уређаје, као и услове које морају

испуњавати радници који непосредно обављају трговину; облик и начин вођења трговачких књига; врсте робе које се могу продавати на мало ван пословних просторија преко покретних продавница и других облика привремене и повремене продаје на за то одређеним мјестима, у складу са законом; ближе услове које треба да испуни откупна станица и откупно мјесто за откуп пољопривредних производа и откупна станица за откуп стоке; облик, садржину и начин вођења евиденције трговца који се бави пружањем трговинских услуга и ближе критеријуме за утврђивање доминантног положаја трговца. У оспореним чл. 51, 52. и 53. овог закона наведене су привремене мјере које може прописати Влада ради спречавања и отклањања поремећаја на тржишту, и то само ако се поремећаји не могу отклонити мјерама текуће економске политике. Остале оспорене одредбе чл. 67, 68, 69, 70, 71, 72. и 73. Закона о трговини су казнене одредбе којима се утврђују новчани износи и заштитне мјере за одређена кривична дјела и прекршаје. Од наведених, давалац иницијативе је посебно указао на одредбу члана 67. Закона, којом је, поред осталог, прописано да ће се за радње из става 1. тачка 1. и т. 3. до 15. овог члана казни-ти за прекршај и правно лице, произвођач из члана 65. овог закона који неоправдано држи робу на залихама и не ставља је у промет, новчаном казном од 3.000 до 15.000 КМ, одговорно лице у предузећу или у другом правном лицу, односно код произвођача из става 2. овог члана - новчаном казном од 300 до 1.500 КМ, те да ће се за прекршај из става 1. т. 13. до 20. овог члана учиниоцу изрећи уз казну и заштитна мјера одузимања предмета који су употребљени или били намјењени за извршење прекршаја или који су настали извршењем прекршаја, као и заштитна мјера одузимања имовинске користи. Одредба, коју такође истиче иницијатор, јесте одредба члана 68. Закона о трговини у којој се прописује да ће се за прекршај из члана 67. овог закона предузећу или другом правном лицу уз казну изрећи и заштитна мјера забране обављања трговине у трајању до пет година, а за прекршај из става 1. овог члана одговорном лицу у предузећу или у другом правном лицу изрећи ће се уз казну и заштитна мјера забране обављања трговине у трајању до пет година.

Чланом 10. став 1. тачка 2. Закона о тржишној инспекцији ("Службени гласник Републике Српске", бр. 10/97 и 52/01) прописано је да ће тржишни инспектор у вршењу инспекцијског надзора привремено затворити продајни објекат или друго продајно мјесто на период од 30 дана и у случају када се продаје роба без документације.

Оспорену Уредбу о регулисању промета одређених нафтних деривата ("Службени гласник Републике Српске", број 91/03) Влада Републике Српске је донијела на основу чл. 51. и 52. Закона о трговини ("Службени гласник Републике Српске", бр. 16/96, 25/96 и 52/01) и члана 34. став 1. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 3/97, 3/98 и 29/00). Прописано је, поред осталог, да се овом уредбом одређује промет нафтних деривата одзначених тарифним ознакама из царинске тарифе БиХ и да се увозом и прометом наведених нафтних деривата могу бавити само правна лица која ове деривате користе у сврху техничко-технолошког процеса, директно или преко увозника на основу закљученог уговора. Затим, да та правна лица морају бити уписана у регистар који се води у Министарству трговине и туризма и да се у тај регистар уписују и правна лица која набавку врше директно или преко посредника из Федерације БиХ и Дистрикта Брчко у наведену сврху, те да начин вођења регистра прописује министар надлежан за послове трговине. Такође се прописује да је дужност правног лица да при царинењу робе, као и приликом транспорта и промета робе, предочи потврду Министарства трговине и туризма, а да упутство о садржини те потврде доноси министар

надлежан за послове трговине. Прописане су и новчане казне за прекршај из чл. 2. и 3. ове уредбе и ненамјенско коришћење нафтних деривата из члана 1. ове уредбе, да контролу и спровођење ове уредбе врши Пореска управа, Републичка управа царина и Тржишна инспекција и да ће се ова уредба примјењивати најдуже шест мјесеци.

Одлуком Уставног суда Републике Српске број У-104/01 и У-105/01 од 28. и 29. марта 2002. године није прихваћена иницијатива за покретање поступка за оцјењивање уставности члана 4. став 8, члана 8. став 2, члана 10, члана 15, став 7, члана 17. став 3, члана 18. став 3, члана 23. став 6, члана 42. став 2. и чл. 51, 52, 62, 67, 70, 71, 72. и 74. Закона о трговини ("Службени гласник Републике Српске", бр. 16/96, 25/96 и 52/01).

Суд је, имајући у виду наведену одлуку, у оцјењивању оспорених одредаба члана 4. став 8, члана 8. став 2, члана 10. ст. 2. и 3, члана 15. став 7, члана 17. став 3, члана 18. став 3, члана 23. став 6, члана 42. став 2. и чл. 51, 52, 67, 70, 71. и 72. Закона о трговини ("Службени гласник Републике Српске", бр. 16/96, 25/96 и 52/01), одлучио као у диспозитиву, јер је о овом дијелу иницијативе већ донесена одлука.

У поступку оцјењивања осталих оспорених одредаба Закона, Уставни суд је имао у виду следеће:

- чланом 69. став 1. Устава Републике Српске утврђено је да се државна власт у Републици организује на начелу подјеле власти, а ставом 2. овог члана и Амандманом LXXVI на Устав, да законодавну власт врши Народна скупштина и Вијеће народа;

- чл. 50, 51. и 52. утврђено је да, поред осталог, Република мјерама економске и социјалне политике подстиже економски развој и повећање социјалног благостања грађана, да се економско и социјално уређење заснива на равноправности свих облика својине и слободном привређивању, слободном кретању робе, рада и капитала, а слободно предузетништво се може законом ограничити само ради заштите интереса Републике, човјекове околине, здравља и безбједности људи;

- чланом 90. став 1. т. 3. и 4. Устава утврђено је да Влада обезбјеђује спровођење и извршава законе, друге прописе и опште акте, односно доноси уредбе, одлуке и друга акта за извршавање закона, и

- чланом 97. ст. 2. и 3, поред осталог, утврђено је да министарства и други републички органи управе спроводе законе и друге прописе и опште акте Народне скупштине и да су самостални у вршењу Уставом и законом одређених надлежности.

Имајући у виду наведене уставне одредбе, као и образложење одлуке Уставног суда број У-104/01 и У-105/01 од 28. и 29. марта 2002. године, којом је утврђено да је Народна скупштина овлашћена да на начин који сматра цијелиходним уреди питање одређивања надлежности за обављање одређених послова у области трговине од стране Владе Републике Српске, по оцјени Суда, законодавац је поступио сагласно наведеној одредби члана 90. став 1. т. 3. и 4. Устава, прописујући у члану 53. Закона о трговини да привремене мјере трају до отклањања разлога за њихово прописивање. На овај начин, по оцјени Суда, није повријеђено уставно начело о подјели власти из члана 69. Устава. У погледу тврдње даваоца иницијативе да су одредбе чл. 68, 69. и 73. Закона о трговини супротне уставном начелу равноправности свих облика својине, прокламованих чланом 50. Устава, Суд је оцијенио да оне, с обзиром на то да се њима одређују казнене мјере у случајевима непримјереног закона од стране предузећа и предузетника у погледу различито утврђених обавеза, не могу својом садржином и циљем бити несагласне са овом одредбом Устава, већ су управо у функцији пружања једнаке правне заштите привређивања на јединственом тржишту и обезбјеђивања једнаких општих услова за предузећа и приватнике и за све друге правне субјекте. Наиме, по оцјени Суда, ствар је законодавца да

приликом доношења закона пропише услове под којима ће се тај закон примјењивати на настале односе, а како се оспореним казним одредбама Закона о трговини предвиђају казне различите у висини новчаних износа и дужини трајања заштитне мјере за случај повреде посебно прописаних обавеза предузећа и предузетника, оне ни на који начин не повређују наведену уставну одредбу.

Суд је, такође, оцијенио да се ни одредбом члана 10. став 1. тачка 2. Закона о тржишној инспекцији не повређују наведене уставне одредбе, као ни одредба члана 39. Устава којом је утврђено да свако има право на рад и слободу рада, јер је законодавац и у конкретном случају, прописивањем да тржишни инспектор у вршењу инспекцијског надзора може привремено затворити продајни објекат или друго продајно мјесто на период од 30 дана и у случају када се продаје роба без документације, такође поступио у границама својих надлежности и овлашћења из Устава.

Исто тако, на основу чињенице да у правном систему Републике Српске не постоји рангирање закона по значају, Суд је утврдио да се не може упуштати у оцјену међусобне усклађености оспорених одредаба Закона о трговини са одредбама Закона о прекршајима, на што је указивао давалац иницијативе.

Остали наводи даваоца иницијативе, који се односе на тврдњу да је требало да тржишни инспектор за конкретно учињени прекршај наплати казну на лицу мјеста, умјесто доношења рјешења о привременом затварању продајног објекта, затим да је оспорена одредба члана 68. став 2. Закона о трговини конфузна и да је требало је да обухвати све релевантне одредбе о заштитној мјери забране одговорном лицу да обавља одређене дужности, те да оспореним одредбама Закона о трговини није прецизирано шта се сматра под "одговорним лицем у предузећу или другом правном лицу", по оцјени Суда, не могу бити предмет разматрања, јер за та питања овај суд није надлежан.

У оцјењивању уставности и законитости оспорене Уредбе о регулисању промета одређених нафтних деривата ("Службени гласник Републике Српске", број 91/03), имајући у виду наведене уставне и законске одредбе, Суд је утврдио да је Влада имала овлашћење да у регулисању промета одређених нафтних деривата донесе акт којим ће прописати мјере привременог карактера у циљу спречавања и отклањања поремећаја насталих у њиховом промету и да овакво прописивање није у несагласности са одредбама чл. 51, 52. и 53. Закона о трговини и одредбама члана 90. став 1. т. 3. и 4. и члана 97. ст. 2. и 3. Устава Републике Српске, поготово стога што је привремени карактер ове уредбе ограничен на најдуже шест мјесеци.

На основу изложеног, одлучено је као у диспозитиву овог рјешења.

Ово рјешење Уставни суд је донио у саставу: председник Суда Мирко Зовко и судије: Михаило Адамовић, Војин Бојанић, Милорад Ивошевић, Адем Медић, др Душко Медић, проф. др Марко Рајчевић, Бранко Сунарић и Авдо Шпиљак.

Број: У- 5/02
30 маја 2005. године
Бања Лука

Председник
Уставног суда,
Мирко Зовко, с.р.

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. став 1. тачка 1. Устава Републике Српске и члана 62. став 1. тачка 4. Закона о Уставном суду Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 29/94, 23/98 и 97/04), на сједници одржаној 30. маја 2005. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба у тачкама: I, I.2, III.1, III.2, III.3.12 (према образложењу иницијативе, то су

одредбе т. 1. и 12. из Одјелка I - Увод, т. III.1-3 и 3.12. и III.2-3-12 из Одјелка III - Поступак провјере законитости) Упутства о провјери законитости уговора о коришћењу станова закључених и обновљених послје 1. априла 1992. године и поступку утврђивања права на обнову уговора о коришћењу стана ("Службени гласник Републике Српске", број 11/02), које су донијели Министарство за урбанизам, стамбено-комуналне дјелатности, грађевинарство и екологију и Министарство за избјеглице и расељена лица Републике Српске.

Образложење

Ирена Мојовић, адвокат из Бање Луке, дала је Уставном суду Републике Српске иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости Упутства о провјери законитости уговора о коришћењу станова закључених и обновљених послје 1. априла 1992. године и поступку утврђивања права на обнову уговора о коришћењу стана ("Службени гласник Републике Српске", број 11/02), које је донијело Министарство за урбанизам, стамбено-комуналне дјелатности, грађевинарство и екологију и Министарство за избјеглице и расељена лица Републике Српске. У иницијативи се наводи да т. 1, I.2, III.1, III.2, III.3.12 оспореног упутства нису сагласне са Уставом Републике Српске и законом, јер је, како је наведено, ретроактивна примјена закона и других прописа забрањена Уставом, а циљ одредбе члана 103. Закона о облигационим односима, по мишљењу даваоца иницијативе, није доношење прописа на основу кога би се уговор о коришћењу стана који није сагласан са тим накнадним прописом поништио. Наиме, у иницијативи је наглашено да према члану 109. Устава нема примјене прописа прије његовог доношења. Давалац иницијативе је мишљења да је Упутство неуставно и због тога што према члану 69. став 5. Устава Републике Српске "судска власт припада судовима", а према члану 121. "судску власт врше судови", дакле што, по мишљењу даваоца иницијативе, министарства која су надлежна за послове државне управе и спровођење већ донесених прописа, не могу доносити нове прописе и обавезивати судове на поступање у складу са тим прописима и тиме грубо нарушавати Уставом утврђену подјелу власти и загарантовану независност правосуђа. Такође, у иницијативи се указује на то да је оспореним упутством извршена повреда Закона о престанку примјене Закона о коришћењу напуштене имовине, јер се одредбе овог закона односе на напуштене станове, а не и новоизграђене и станове који се не сматрају напуштеним, па су министарства која су донијела оспорено упутство, по мишљењу даваоца иницијативе, погрешно узела Закон о престанку примјене Закона о коришћењу напуштене имовине као правни основ за евентуални отказ, на примјер, уговора о коришћењу новоизграђеног стана. На крају, давалац иницијативе наглашава да је Упутством прописано "наређивање" отказа уговора од стране министарстава противно принципу воље уговорних страна из члана 10. Закона о облигационим односима, и предлаже да Суд, након спроведеног поступка, утврди несагласност оспореног упутства са Уставом и законом.

Уставни суд Републике Српске је затражио одговор на наводе из ове иницијативе од оба доносиоца оспореног упутства. Одговор је доставило Министарство за урбанизам, стамбено-комуналне дјелатности, грађевинарство и екологију. У одговору је наведено да оспорено упутство није производ потреба и жеља министарстава да се додатно уреди област на коју се односи, него обавеза утврђена чланом 1. став 2. Одлуке о привременом обустављању приватизације станова број: 127/01 и чланом 26. став 6. Одлуке о проглашавању Закона о измјенама и допунама Закона о престанку примјене Закона о коришћењу напуштене имовине број: 134/01 Високог представника за БиХ од 4. децембра 2001. године ("Службени гласник Републике Српске", број 65/01). У одговору Министарство, такође, наводи да немају намјеру

Уставном суду образлагати и тумачити одредбе оспореног упутства нити се изјашњавати о иницијативи, пошто се, како је наглашено, ради о актима које је практично донио Високи представник за Босну и Херцеговину, односно њихово доношење је извршено по строгим упутама и инструкцијама ОХР-а и одговор на наводе из иницијативе Суд, по њиховом мишљењу, може тражити од шефа тима за имовинске законе и владавину права.

Оспореном тачком I Упутства прописано је да се овим упутством уређује поступак провјере законитости враћених уговора о откупу станова који су закључени на основу уговора о коришћењу станова закључених послје 1. априла 1992. године или поступка обнове уговора извршене на основу члана 2. став 3. Закона о престанку примјене Закона о коришћењу напуштене имовине ("Службени гласник Републике Српске", бр. 38/98, 12/99 и 31/99) до дана ступања на снагу овог упутства као и поступак по коме се утврђује право привременом кориснику на обнову уговора о коришћењу стана након ступања на снагу Закона о измјенама и допунама Закона о престанку примјене Закона о коришћењу напуштене имовине ("Службени гласник Републике Српске", број 65/01). Такође, истом тачком Упутства прописано је да ће продајци који дају у откуп државне станове по одредбама Закона о приватизацији државних станова ("Службени гласник Републике Српске", бр. 11/00, 18/01 и 35/01) обуставити све активности по захтјевима за откуп станова на које се односи Одлука о привременом обустављању приватизације станова број 127 Високог представника за БиХ ("Службени гласник Републике Српске", број 65/01 од 21. децембра 2001. године) поднесене продајцу до дана ступања на снагу Одлуке (29. децембар 2001. године), а оспореном тачком I.2 - да судови који врше овјеру потписа на уговорима о откупу станова неће вршити овјеру потписа на уговорима за станове на које се односи Одлука након њеног ступања на снагу док се не изврши поступак провјере законитости у складу са овим упутством.

Тачком III.1 Упутства, која је такође посебно оспорена, прописан је поступак провјере законитости уговора о коришћењу станова закључених послје 1. априла 1992. године до 19. децембра 1998. године а односи се на носиоце станарског права као куће станова који су право на откуп стана стекли на основу уговора о коришћењу стана закљученог послје 1. априла 1992. године или поступак обнове уговора извршене на основу члана 2. став 3. Закона о престанку примјене Закона о коришћењу напуштене имовине ("Службени гласник Републике Српске", бр. 38/98, 12/99 и 31/99) који нису извршили упис власништва у књигу уложених уговора о откупу стамбених зграда и станова до дана ступања на снагу Одлуке као и за све остале носиоце станарског права који имају закључене уговоре о коришћењу станова након промјена корисника станова у периоду од 1. априла 1992. године до 19. децембра 1998. године, без обзира на то да ли желе откупити стан који користе.

У оспореној тачки III.2. Упутства прописан је поступак провјере законитости уговора о коришћењу или уговора о закупу станова закључених послје 19. децембра 1998. године до дана ступања на снагу Одлуке, као и то да ову провјеру врши носилац права располагања, односно давалац стана на коришћење путем своје стамбене комисије или другог органа који он одреди, осим за станове из тачке 2. овог упутства.

У посебно оспореној тачки III.12. наведено је да у случају да наведена лица не испуњавају услове прописане законима, носилац права располагања, односно давалац стана на коришћење, покрене поступак прописан Законом о стамбеним односима ради отказа закљученог уговора.

Уставни суд је прихватио ову иницијативу и Рјешењем број У - 46/02 од 23. децембра 2003. године покренуо поступак за оцјењивање уставности и законитости тачке: I, I.2, III.1, III.2, III.3.12 Упутства о провјери законитости уговора о коришћењу станова закључених и обновљених после 1. априла 1992. године и поступку утврђивања права на обнову уговора о коришћењу стана ("Службени гласник Републике Српске", број 11/02).

Одговор на рјешење о покретању поступка није доставило ни Министарство за урбанизам, стамбено-комуналне дјелатности, грађевинарство и екологију, ни Министарство за избјеглице и расељена лица Владе Републике Српске.

Имајући у виду наведено, Суд је, у настављеном поступку оцјењивања уставности оспорених одредаба Упутства о провјери законитости уговора о коришћењу станова закључених и обновљених после 1. априла 1992. године и поступку утврђивања права на обнову уговора о коришћењу стана, имао у виду оне уставне одредбе према којима Република у оквиру мјера за подстицање повећања социјалног благостања грађана, утврђеног чланом 51. Устава, уређује систем стамбених односа на бази одговарајуће стамбене политике. У складу са тим, Суд је оцијено да је у уставно-правном смислу неспорно право законодавца да у оквиру ових мјера, у конкретном случају, уреди и поступак провјере законитости уговора о коришћењу стана закљученог и обновљеног после 1. априла 1992. године и поступак утврђивања права на обнову уговора о коришћењу стана. Поред наведеног, а имајући у виду да Устав Републике Српске ни изричито ни посредно не уређује питање начина рјешавања стамбених потреба грађана, односно да се не изјашњава ни о поступку откупа станова, Суд је утврдио да се према члану 49. став 2. Устава Републике Српске законом може прописати начин остваривања појединих права и слобода када је то неопходно за њихово остваривање. Дакле, Суд је, у складу са наведеним принципом, утврдио да је Народна скупштина Републике Српске овлашћена да, на начин који сматра цијелисходним, између осталог уреди и питања одређивања надлежности за прописивање поступка провјере законитости уговора о коришћењу стана закљученог и обновљеног после 1. априла 1992. године и поступак утврђивања права на обнову уговора о коришћењу стана од стране Владе Републике Српске, односно одређених министарстава.

У поступку оцјењивања уставности и законитости наведеног Упутства Суд је утврдио да су оба министарства била овлашћена за доношење Упутства, јер је одредбом члана 26. Закона о измјенама и допунама Закона о престанку примјене Закона о коришћењу напуштене имовине ("Службени гласник Републике Српске", број 65/01) измијењен члан 27. истог закона, а одредбом става 6. тог члана наложено је Министарству за избјеглице и расељена лица да упутством уреди поступак по коме се утврђује право привременог корисника на обнову уговора о коришћењу стана, док је Одлуком о привременом обустављању приватизације станова Високог представника за Босну и Херцеговину ("Службени гласник Републике Српске", број 65/01) у члану 1. став 2. наложено Министарству за урбанизам, стамбено-комуналне дјелатности, грађевинарство и екологију, Републике Српске да донесе упутство о провјери законитости враћених уговора о купопродаји станова.

Закон о измјенама и допунама Закона о престанку примјене Закона о коришћењу напуштене имовине донесен је на основу Одлуке Високог представника за Босну и

Херцеговину, који је донио и Одлуку о привременом обустављању приватизације станова. Поменути закон је у истовјетном тексту усвојила и Народна скупштина Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 13/02), али након девет дана по доношењу оспореног Упутства.

Испитујући оспорено упутство, Суд је утврдио да је тачком 5. 2. прелазних одредаба тог упутства прописано да Упутство ступа на снагу након доношења Одлуке Високог представника за Босну и Херцеговину о стављању ван снаге Одлуке о привременом обустављању приватизације станова, а таква одлука је под бројем 146/02 донесена 17. априла 2002. године и објављена у "Службеном гласнику Републике Српске" број 23/02, што значи да је Упутство ступило на снагу и почело да се примјењује након мјесец и девет дана по објављивању у "Службеном гласнику Републике Српске" број 11/02 од 9. марта 2002. године. Према томе, не стоји приговор даваоца иницијативе да је у питању ретроактивна примјена тог упутства, која би била супротна одредбама члана 109. Устава Републике Српске, а када су у питању уговори чија ваљаност и законитост се преиспитује, логичка интерпретација одредаба из тачке I. 1 Упутства показује да су ти уговори морали бити закључени да би се могла испитати њихова законитост, па није прихватљива тврдња у иницијативи да се уговори преиспитују на темељу неких накнадно донесених прописа. Наиме, према тој одредби провјеравање законитости уговора о коришћењу станова односи се само на уговоре који су закључени или обновљени после 1. априла 1992. године до ступања на снагу оспореног упутства, а према тачки II. 2. Упутства и на станове код којих је долазило до промјена носилаца станарског права у периоду од 1. априла 1992. године до 19. децембра 1998. године, што значи да се провјеравање законитости уговора мора извршити према важећим прописима у том временском периоду (Закон о стамбеним односима, Закон о облигационом односима и др.), тим прије што се према Закону о приватизацији државних станова могао приватизовати само стан чије коришћење је засновано на законито закљученом уговору о коришћењу стана.

Одредбом I 1.2 оспореног упутства прописано је да судови који врше овјеру потписа на уговорима о откупу станова неће вршити овјеру потписа на уговорима за станове на које се односи Одлука (ријеч је о Одлуци Високог представника за Босну и Херцеговину) након њеног ступања на снагу док се не изврши поступак провјере законитости, у складу са овим Упутством, а уставност те одредбе оспорава се у иницијативи тврдњом да је таква одредба супротна члану 69. став 5. и члану 121. Устава Републике Српске, којима је изричито прописано да "судска власт припада судовима" и да "судску власт врше судови".

Претходна одредба је преузета из члана 1. став 2. Одлуке Високог представника за Босну и Херцеговину о привременом обустављању приватизације станова, а очито је да је она привременог карактера и односи се на обуставу овјере потписа на уговорима о откупу станова, што подразумијева да није у питању обустава обављања судске власти или суђења, него је циљ те одредбе да се не изврши овјера потписа на уговорима који ни су закључени у складу са законом, што само може допринијети правној сигурности у правном промету и осигурању уставности и законитости, која је посебно наглашена у тачки 4. члана 68. Устава Републике Српске. Уосталом, овјера потписа на уговорима чија законитост је провјерена, по оспореном упутству није ни обустављена.

Оспоравајући законитост и уставност одредаба т. III.1 и III.2. Упутства, давалац иницијативе истиче да је тим одредбама одређен поступак провјере законитости свих уговора о откупу станова, а не само оних обухваћених Законом о коришћењу напуштене имовине, чиме је извршена повреда одредаба члана 1. тог закона (не наво-

ди се којег закона, иако је било више законских измјена). Међутим, Законом о приватизацији државних станова предвиђена је могућност откупа свих станова, а не само напуштених, уз претпоставку да су носиоци станарског права на законит начин у ратном и послјератном периоду закључили уговор о коришћењу стана, па провјеравање свих уговора о коришћењу стана није супротно ни Закону о приватизацији државних станова, ни Уставу Републике Српске, поготово када се имају у виду напријед наведене одредбе члана 68. Устава Републике Српске.

Одредбом тачке 3.12 из пододјелка III 2. оспореног упутства прописано је да ће се за лица која су закључила уговор о коришћењу стана послје 19. децембра 1998. године до дана ступања на снагу Одлуке Високог представника за Босну и Херцеговину, уколико давалац стана на коришћење утврди да стан није додијељен у складу са законом, покренути поступак прописан Законом о стамбеним односима ради отказа закљученог уговора. Ова одредба је усмјерена у правцу отклањања незаконитости у додјели стана на коришћење, па је без основа тврдња даваоца иницијативе да је таква одредба у супротности са законом или Уставом Републике Српске.

На основу изложеног, одлучено је као у диспозитиву.

Ово рјешење Уставни суд је донио у саставу: предсједник суда Мирко Зовко и судије: Михаило Адамовић, Војин Бојанић, Милорад Ивошевић, Адем Медић, др Душко Медић, проф. др Марко Рајчевић, Бранко Сунарић и Авдо Шпиљак.

Број: У-46/02
30. маја 2005. године
Бања Лука

Предсједник
Уставног суда,
Мирко Зовко, с.р.

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 58. тачка 1. и члана 62. тачка 2. Закона о Уставном суду Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 29/94, 23/98 и 97/04), на сједници одржаној 30. маја 2005. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

Обуставља се поступак за оцјењивање уставности и законитости члана 15. Статута ловачког удружења "Фазан" - Челинац број 93 од 2. септембра 2001. године.

Образложење

Гојко Ђурић из Челинца дао је Уставном суду Републике Српске иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости члана 15. Статута Ловачког удружења "Фазан" - Челинац број 93 од 2. септембра 2001. године. Подносилац иницијативе наводи да је оспорени члан 15, према мишљењу даваоца иницијативе, у супротности са међународним конвенцијама које уређују грађанска права, са основним грађанским правима утврђеним Уставом Републике Српске, те са важећим законима којима су регулисана права грађана у удружењима. У образложењу се наводи да се оспорени акт заснива на Закону о удруживању грађана ("Службени лист СРБиХ" бр. 5/90 и 21/90), који је престао да важи ступањем на снагу Закона о удружењима и фондацијама Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 51/01). Такође тврди се да оспорени акт није усклађен са Законом о удружењима и фондацијама Републике Српске, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу закона, како је прописано чланом 48. истог закона. Поред тога, истиче се да је у алинети три оспореног члана 15. предвиђено да заслужни члан присуствује сједницама Удружења и секција без права одлучивања, чиме се, према мишљењу даваоца иницијативе, врши дискриминација групе чланова Удружења. Стога сматра да оспорена одредба није сагласана са

чланом 3. Закона о удружењима и фондацијама Републике Српске, па Суду предлаже да покрене поступак за оцјену уставности и законитости.

Статут Ловачког удружења "Фазан" - Челинац број 93 од 2. септембра 2001. године донесен је на основу, како је у преамбули наведено, чл. 2. и 11. Закона о удруживању грађана ("Службени лист СР БиХ", бр. 5/90 и 21/90) и члана 8. Закона о ловству ("Службени гласник Републике Српске", број 13/94).

Оспореним чланом 15. Статута прописано је да редовни члан, заслужни члан и члан приправник има право да присуствује сједницама органа Удружења и ловачке секције којој припада, да има право да буде обавијештен о раду Удружења и појединих органа Удружења, да захтијева објашњења и одговоре о раду Удружења, да заслужни члан присуствује сједницама Удружења и секције без права одлучивања, да редовни члан има право да предлаже и гласа за приједлоге, одлуке и рјешења, да бира и да буде биран у органе Удружења.

Законом о удружењима и фондацијама Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 52/01) прописано је да удружења и фондације самостално одређују своје циљеве и дјелатности у складу са Уставом и законом, да статут и дјеловање удружења и фондација не могу бити супротни уставном поретку нити усмјерени на његово насилно подривање, расприравање националне, расне и вјерске мржње и нетрпљивост или дискриминације забрањене Уставом и законом, да циљеви и дјелатност удружења и фондација не могу укључивати ангажовања у предизборној кампањи политичких странака и кандидата, прикупљање средстава за политичке странке и кандидате и финансирање кандидата, односно политичких странака (члан 3.), да статут удружења садржи одредбе којима се уређују, између осталог, права и обавезе чланова удружења (члан 12.).

У току уставносудског поступка доносилац оспореног акта, Скупштина Ловачког удружења "Фазан" - Челинац, обавијестила је Уставни суд да је на сједници одржаној 4. септембра 2004. године извршила измјене и допуне оспореног акта, утврдила пречишћен текст Статута Ловачког удружења "Фазан" - Челинац и усаглашен текст означен бројем 156/04 доставила Суду.

С обзиром на то да је у току поступка оспорени члан 15. Статута усаглашен са Уставом и законом, а Суд није оцијенио да треба донијети одлуку због тога што нису отклоњене посљедице неуставности, односно незаконитости, одлучено је да се поступак обустави.

Ово рјешење Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда Мирко Зовко и судије: Михаило Адамовић, Војин Бојанић, Милорад Ивошевић, Адем Медић, др Душко Медић, проф. др Марко Рајчевић, Бранко Сунарић и Авдо Шпиљак.

Број: У - 25/04
30. маја 2005. године
Бања Лука

Предсједник
Уставног суда,
Мирко Зовко, с.р.

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 38. став 1. тачка 1. и члана 62. тачка 4. Закона о Уставном суду Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 29/94, 23/98 и 97/04), на сједници одржаној 30. маја 2005. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

Не прихвата се, због ненадлежности, иницијатива за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости Рјешења Врховног суда Републике Српске број У-1095/03 од 29. септембра 2004. године.

Образложење

Милисав Јовић из Лопара дао је Уставном суду Републике Српске иницијативу за покретање поступка за оцјену уставности и законитости Рјешења Врховног суда Републике Српске број У-1095/03 од 29. септембра 2004. године. Давалац иницијативе сматра да се Врховни суд Републике Српске у доношењу оспореног рјешења позвао на одредбе закона које су престале да важе. Такође, давалац иницијативе наводи да доносилац оспореног акта није образложио разлоге одређивања Окружног суда у Бањој Луци као надлежног суда и да сматра Врховни суд Републике Српске као једино надлежни суд за конкретни случај. Предлаже да Уставни суд оспорено рјешење поништи и наложи Врховном суду Републике Српске да као стварно и мјесно надлежан суд спроведе поступак.

Оспореним рјешењем Врховни суд Републике Српске се огласио ненадлежним за поступање по тужби Милисаве Јовића из Лопара, против Рјешења Извршног одбора Адвокатске коморе Републике Српске у Бањој Луци бр. 01-Ю-VI-08/2003 од 1. септембра 2003. године у предмету уписа у Именик адвоката Адвокатске коморе

Републике Српске, те тужбу са њеним прилозима уступио на надлежни поступак Окружном суду у Бањој Луци.

Према члану 115. став 1. т. 1. и 2. Устава Републике Српске, Уставни суд Републике Српске одлучује о сагласности закона са Уставом и сагласности других прописа и општих аката са Уставом и законом.

С обзиром на то да се оспорено рјешење односи на тачно одређено лице, Уставни суд Републике Српске је оцјенио да оно нема карактер акта који оцјењује овај суд.

На основу изложеног, Суд је одлучио као у диспозитиву овог рјешења.

Ово рјешење Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда Мирко Зовко и судије: Михаило Адамовић, Војин Бојанић, Милорад Ивошевић, Адем Медић, др Душко Медић, проф. др Марко Рајчевић, Бранко Сунарић и Авдо Шпиљак.

Број: У - 96/04
30. маја 2005. године
Бања Лука

Предсједник
Уставног суда,
Мирко Зовко, с.р.

Пореска управа Републике Српске

СПИ САК

ПОРЕСКИХ ОБВЕЗНИКА КОЈИМА ЈЕ ИЗДАТА ПОТВРДА О ОДЈАВИ РЕГИСТРАЦИЈЕ ЗА ПЕРИОД
ОД 4. МАЈА 2005. ДО 27. МАЈА 2005. ГОДИНЕ

Порески број	Порески обвезник	Овлашћено лице	Подручна јединица	Датум одјаве	Статус
4502254370002	СТР "Ања"	Радован Маринковић	Бања Лука	4.5.2005.	одјављен
4400362370003	ДОО "Оскар"	Милојко Матић	Бијељина	4.5.2005.	одјављен
4502922740003	СТР "Слога"	Анка Зрнић	Градишка	4.5.2005.	одјављен
4500512000026	Мини маркет "4025"	Нада Кнежевић	Српски Брод	4.5.2005.	одјављен
4400350790015	ДОО "Самсон" ПЈ	Милош Благојевић	Бијељина	4.5.2005.	одјављен
4400986580126	ДОО "Joker game" ПЈ сп. кл. "Меридиан"	Бранко Обрадовић	Бања Лука	4.5.2005.	одјављен
4500878590012	"Оаза - Бонафидес" 1 ПЈ	Слободанка Лошић	Власеница	4.5.2005.	одјављен
4500878590039	"Оаза - Бонафидес" 2 ПЈ	Слободанка Лошић	Власеница	4.5.2005.	одјављен
4400350790031	ДОО "Самсон" коцкарница		Бијељина	4.5.2005.	одјављен
4503964950012	СТР "Валерија"	Борка Анђушић	Требиње	4.5.2005.	одјављен
4502471630004	СТР "New desing"	Дивна Радић	Бања Лука	5.5.2005.	одјављен
4501946040014	СТР "Сапа 2"	Гордана Томаш	Приједор	5.5.2005.	одјављен
4401159510076	АД "Техногас" Синдик. орг. ТГТ ПЈ	Милош Шкорић	Лакташи	5.5.2005.	одјављен
4500952580008	Јавни превоз	Љубан Тодоровић	Милићи	5.5.2005.	одјављен
4504778940003	ТР "С 9"	Денис Праштало	Лакташи	5.5.2005.	одјављен
4400714150009	Синдикална организација ОШ "Јован Цвијић"	Сретко Брдар	Приједор	5.5.2005.	одјављен
4940004630006		Rong Jie	Бања Лука	6.5.2005.	одјављен
4940004340008		Dafinka Dimitrova Zhdnyuа	Бања Лука	6.5.2005.	одјављен
4502351140038	СТР "Гранд" ПЈ	Зоран Грабљић	Бања Лука	6.5.2005.	одјављен
4502007520000	СТР "Zoni's max"	Низар Кркић	Приједор	6.5.2005.	одјављен
4502779500004	Тезга на пијаци	Јасна Перић	Градишка	6.5.2005.	одјављен
4501723410006	СТР "Јанекс"	Јово Јанковић	Рогатица	6.5.2005.	одјављен
4400925010017	ДОО "Скулптор" ПЈ "Уникат"	Ненад Ђурлић, Зоран Федешон	Бања Лука	6.5.2005.	одјављен
4501645780004	СЗР "Кострепа"	Миленко Вуковић	Пале	9.5.2005.	одјављен
4503052520009	Аутопревозник	Бранко Вујатовић	Лакташи	9.5.2005.	одјављен
4503073790006	Аутопревозник	Бранко Вујатовић	Лакташи	9.5.2005.	одјављен
4500561040017	СЗФР "Афродита" ПЈ	Весна Чечавац	Дервента	9.5.2005.	одјављен
4504416280005	СОТД Продајна тезга Јојић	Томислав Јојић	Бања Лука	9.5.2005.	одјављен

1	2	3	4	5	6
4501700710002	СТР "Ла Перла"	Миљана и Сања Илић	Пале	9.5.2005.	одјављен
4501274860000	СЗР "Месара код Миленка"	Радојка Стевановић	Бијељина	9.5.2005.	одјављен
4500628130008	СУР Пицерија "Пронто"	Вероника Пећић	Дервента	9.5.2005.	одјављен
4500646030002	СЗР Фризерско-естетски студио "Ренесанса"	Гордана Симић, Давор Симић	Дервента	9.5.2005.	одјављен
4500919960008	УР Кабаре бар "Мјузик клуб"	Јелена Петровић	Зворник	9.5.2005.	одјављен
4500630460007	Самостални привредник "Радовановић"	Боро Радовановић	Дервента	9.5.2005.	одјављен
4500294250007	СТД	Радомир Маљеновић	Добој	9.5.2005.	одјављен
4500563090003	СЗР "Марјановић"	Винко Марјановић	Дервента	9.5.2005.	одјављен
4502847350008	СЗР "Радана"	Светлана Малешевић	Градишка	9.5.2005.	одјављен
4501669960003	СУР Грил "Буцо"	Драгана Симић	Пале	9.5.2005.	одјављен
4503021050004	СТР "Будић-пром"	Драго Будић	Кнежево	9.5.2005.	одјављен
4502258950003	СЗР "Бранка"	Бранка Марјановић	Бања Лука	10.5.2005.	одјављен
4940005000006		Mihails Osos	Бања Лука	10.5.2005.	одјављен
4504556370004	СР "Тарантино"	Бојан Ђорђевић	Бања Лука	10.5.2005.	одјављен
4501914190006	СТР "Форд"	Младен Врцел	Приједор	10.5.2005.	одјављен
4501267060006	СЗ Фризерска радња "Вања"	Ваја Чембић	Бијељина	10.5.2005.	одјављен
4504313710001	СУР Мека Груда	Слободан Вуковић	Билећа	11.5.2005.	одјављен
4500649210001	СЗР "Метал пром"	Петрислав Оро	Дервента	11.5.2005.	одјављен
4400926920068	ДОО "Славија-комерц" продавница 6	Бранислава Богдановић, Светлан Тодоровић	Бања Лука	11.5.2005.	одјављен
4502061900004	Аутопревозник	Милан Гавриловић	Козарска Дубица	11.5.2005.	одјављен
4501644200004	СЗТР "Passionata"	Биљана/Драгана Парађина/Пандуревић	Пале	11.5.2005.	одјављен
4504076670008	СЗР "Скибе" аутосервис	Сакиб Незиревић	Челинац	11.5.2005.	одјављен
4504935980006	ТР "Бистро"	Виолета Бундало	Лакташи	11.5.2005.	одјављен
4500600630005	СУРП "Талија"	Петрислав Оро	Дервента	11.5.2005.	одјављен
4501702250017	Видео клуб "Ласер" ПЈ	Драгана Брчкало	Пале	11.5.2005.	одјављен
4502861260003	Аутопревозник	Радомир Вучић	Градишка	11.5.2005.	одјављен
4502242950003	СТР "Сапа"	Нада Митровић	Бања Лука	12.5.2005.	одјављен
4501181420000	Агенција за промет некретнина "Диких"	Дарко Диких	Бијељина	12.5.2005.	одјављен
4400735660015	ДОО "Јерић" рибарница	Радован Јерић	Козарска Дубица	12.5.2005.	одјављен
4400314480026	ДОО "Ерић-М" - трговина на велико	Младен Ерић	Бијељина	12.5.2005.	одјављен
4502824060037	Пијачна тезга издвојен посл. простор	Бранислав Наерац	Градишка	12.5.2005.	одјављен
4400958290074	ДОО "Darsoft-Astra Sport Bets" ПЈ - спортска кладионица	Зоран Вуковић	Бања Лука	12.5.2005.	одјављен
4400629630018	АД "Фатес"	Миодраг Дуљанин	Соколац	12.5.2005.	одјављен
4504286050002	Такси превоз	Ана Вучић	Сребреница	12.5.2005.	одјављен
4502670080013	СТР "Рефан 2" Тезга XXXI-13	Јадранка Игњатић	Бања Лука	12.5.2005.	одјављен
4970012820007	"Велекем" ДД Загреб	Бисерка Цазин	Добој	13.5.2005.	одјављен
4505056420001	СТР "Техсан"	Борис Радојевић	Бања Лука	13.5.2005.	одјављен
4502802410000	СТР "Саг"	Милорад Каракаш	Градишка	13.5.2005.	одјављен
4500896060004	Аутопревозник	Луке Јанковић	Зворник	13.5.2005.	одјављен
4401396640006	ДОО "МД Превоз-Вучић"	Младен Вучић	Невесиње	13.5.2005.	одјављен
4503466330015	СУР "Пекотека - Клас" ПЈ	Драго Пајуновић	Теслић	13.5.2005.	одјављен
4503361740005	Амбуланта опште стоматологије "Дентик"	Вања Гужвић	Србац	13.5.2005.	одјављен
4502998130000	СТР "Васиљевић"	Миленко Васиљевић	Кључ-Рибник	16.5.2005.	одјављен
4500953390008	СУР "Банини"	Миленко Брежанчић	Милићи	16.5.2005.	одјављен
4400960600455	ДОО "Макро-пром" ПЈ - Добој	Љубомир Гладовић, Драгана Рапковић	Бања Лука	16.5.2005.	одјављен
4502341340004	СУР "Конак"	Душан Новковић	Бања Лука	16.5.2005.	одјављен
4401138350044	СО "Свила"	Петар Тешановић	Челинац	16.5.2005.	одјављен
4504838860004	ЗР "Елена"	Елена Торбица	Приједор	16.5.2005.	одјављен
4504700160001	ТР "Радосница"	Michel-Jerome Гајић	Приједор	16.5.2005.	одјављен

1	2	3	4	5	6
4502037940003	СТР "Бурнпроф"	Горан Миљуш	Козарска Дубица	16.5.2005.	одјављен
4400960600749	ДОО "Макро-пром" - ПЈ 29 Градишка	Љубомир Гладовић	Бања Лука	16.5.2005.	одјављен
4503715650009	Кафе бар "Луна"	Младен Војичић	Невесиње	16.5.2005.	одјављен
4501562490004	СУР "Колиба"	Радомир Галинац	Калиновик	16.5.2005.	одјављен
4502345410007	СУР "Пик-Паб"	Љубинка Милетић	Бања Лука	17.5.2005.	одјављен
4503233820004	СЗТР "Брасил"	Драган Звздало	Прњавор	17.5.2005.	одјављен
4502627230001	Јавни превоз Кајкут Мирослав	Мирослав Кајкут	Бања Лука	17.5.2005.	одјављен
4500713320002	ТР "Весна"	Весна и Влајко Јефић	Модрича	17.5.2005.	одјављен
4500681960012	СТР "Жељо" 2	Жељко Крстиновић	Модрича	17.5.2005.	одјављен
4401204080002	АД "Крајина" син.орг.	Мирко Ћубић	Мркоњић Град	17.5.2005.	одјављен
4503793020003	СЗР "Живановић"	Веселка Живановић	Србиње	17.5.2005.	одјављен
4401159510092	СО Основна школа "Georgios a Papandreu"	Стево Јеж	Лакташи	17.5.2005.	одјављен
4400194990025	ДОО "Јанковић комерц" трг. на вел. и мало	Тадја Јанковић	Модрича	17.5.2005.	одјављен
4502615810002	СТР "С-Принт"	Недељко Петровић	Бања Лука	18.5.2005.	одјављен
4504336680002	СУР Дансинг бар "Фонтана"	Анкица Каран	Нови Град	18.5.2005.	одјављен
4504931050004	СТР Бутик "Мис"	Сњежана Антонић	Челинац	18.5.2005.	одјављен
4504836900009	ЗР "Новосајанка"	Милан Алексић	Приједор	18.5.2005.	одјављен
4504929740001	Аутопревозник	Горан Цвијетић	Челинац	18.5.2005.	одјављен
4503209010000	СУР "Цирих"	Марица и Новак Малетић	Прњавор	19.5.2005.	одјављен
4502021860000	СТР "Интима"	Нада Мирић	Козарска Дубица	19.5.2005.	одјављен
4503221490033	СТР "Мини маркет Репић" ПЈ	Војин Репић	Прњавор	19.5.2005.	одјављен
4500781320002	СТР "Верона"	Марко Икић	Зворник	19.5.2005.	одјављен
4502251780005	СТР "Амадео"	Брана Тајисић	Бања Лука	19.5.2005.	одјављен
4504262890000	СЗР "Магис"	Драгутин Маркочевић	Теслић	19.5.2005.	одјављен
4502396750007	СТР "М&А"	Маринко Лазич	Бања Лука	19.5.2005.	одјављен
4502973570005	СУР "Стари град"	Лазо Глишић	Градишка	20.5.2005.	одјављен
4500611080007	Тезга на пијаци	Славица Шукурма	Дервента	20.5.2005.	одјављен
4400800400018	ДОО "Премијер" ПЈ	Ружица Трних	Лакташи	20.5.2005.	одјављен
4500630200005	Компјутерски клуб "Flash"	Давор и Славица Ћуп	Дервента	20.5.2005.	одјављен
4501738010004	СТР "Круна"	Споменка Симић	Рогатица	20.5.2005.	одјављен
4505062150008	СОТД "Миљевић"	Ранко Миљевић	Бања Лука	23.5.2005.	одјављен
4503170480003	Аутопревозник	Љубиша Милетић	Бања Лука	23.5.2005.	одјављен

Број: 06/2.01/0501/050-24/05
30. маја 2005. године
Бања Лука

Директор,
Миодраг Ђурић, с.р.

Високи представник за Босну и Херцеговину

Обавјештење о Одлуци Високог представника да укине забрану изречену Блашку Јеврићу Одлуком Високог представника од 7. септембра 2000. године

Својом одлуком од 7. септембра 2000. године ("Одлука из 2000. године") Високи представник је смијенио са јавне функције господина Блашка Јеврића. Наведеном одлуком такође је забрањено г. Јеврићу вршење било које изборне или именоване јавне функције ("забрана"). Одлуком из 2000. године је даље изричито утврђена могућност укидања забране према искључивом нахођењу Високог представника.

На основу пажљивог разматрања предмета г. Јеврића и након што је закључено да више не постоје разлози за његово смијењивање, те да он више не представља пријетњу за имплементацију мира, институционалну цјеловитост, односно демократију у Босни и Херцеговини, одлучио сам да ову забрану укинем, уз ограничења утврђена даље у тексту обавјештења.

Блашку Јеврићу није дозвољено:

(1) кандидовање на наредним изборима и

(2) обављање било које јавне функције у области повратка избјеглица све дотле док Високи представник другачије не одлучи, или до испуњења Анекса 7 Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, шта год од ово двоје прије наступи.

У зависности од ова два ограничења, Блашку Јеврићу се изричито дозвољава обављање јавне функције.

Овакав исход оправдавају начела праведности, правилног управљања и разборитог испуњавања међународног мандата Високог представника, којима се узима у обзир равнотежа између заптите државне стабилности и права појединаца.

Овом одлуком не ставља се у питање валидност Одлуке из 2000. године. Овом одлуком се не овлашћује г. Јеврић да се аутоматски врати на функцију са које је смијењен на основу Одлуке из 2000. године. Такође, овом одлуком, њему се не даје право на одштету по основу било које накнаде, других облика неостварених новчаних бенефиција или привилегија, односно статуса које је изгубио као резултат Одлуке из 2000. године.

Ова одлука не представља амнестирање, него проспективно укидање Одлуке из 2000. године. Одлука из 2000. године се не брише и остаје као саставни дио законодавне евиденције Босне и Херцеговине.

Овом одлуком се не утиче на право Високог представника да поново смијени г. Јеврића уколико се установи да је исти, током будућег обављања јавне функције, прекршио своју заклетву да ће поштовати Устав Босне и Херцеговине и поступати у складу с Општим оквирним споразумом за мир у Босни и Херцеговини, заклетву која је слободно дата као услов који претходи укидању забране.

Уколико су одредбе ове одлуке у супротности с домаћим законодавством везано за било који од предмета који су њом обухваћени, ова одлука ће бити мјеродавна. Одлуке Високог представника имају већу правну снагу и предност у односу на домаће законодавство које је с њима у супротности. Овом законодавном изјавом се декларативно обухваћају постојеће и будуће одлуке Високог представника.

Ова одлука ступа на снагу одмах и не захтијева предузимање никаквих додатних процедуралних радњи.

Ова одлука се објављује одмах у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/05
9. јуна 2005. године
Сарајево

Високи представник,
Педи Епдаун, с.р.

Уставни суд Босне и Херцеговине

Уставни суд Босне и Херцеговине у Вијећу од пет судија, у предмету број АП 22/05, рјешавајући апелацију Љ. К., на основу члана VI/3. б) Устава Босне и Херцеговине, члана 59. став 2. тачка 2. и члана 61. ст. 1. и 3. Пословника Уставног суда Босне и Херцеговине - Нови пречишћени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине", број 2/04), у саставу:

- Мато Тадић, председник,
  - Миодраг Симовић, потпредседник,
  - Хатица Хаџиосмановић, потпредседник,
  - Валерија Галић, судија и
  - Јово Росић, судија,
- на сједници, одржаној 26. априла 2005. године, донио је

ОДЛУКУ

О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Одбија се као неоснована апелација Љ. К., поднесена против Пресуде Окружног суда у Бијељини број Кж-55/04 од 22. септембра 2004. године.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеном новинама Федерације Босне и Херцеговине" и "Службеном гласнику Републике Српске".

Образложење

I - Увод

1. Љ. К. (у даљем тексту: апеланткиња) из Цапарала, општина Осмаи, коју заступа О. Ј., адвокат из Зворника, поднијела је, 12. јануара 2005. године, апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд) против Пресуде Окружног суда у Бијељини (у даљем тексту: Окружни суд) број Кж-55/04 од 22. септембра 2004. године.

II - Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 21. ст. 1. и 2. Пословника Уставног суда од Окружног суда и Основног јавног тужилаштва у Зворнику (у даљем тексту: Тужилаштво) затражено је, 26. јануара 2005. године, да доставе одговор на апелацију.

3. Окружни суд је доставио свој одговор на апелацију 4. фебруара 2005. године, а Тужилаштво 14. фебруара 2005. године.

4. На основу члана 25. став 2. Пословника Уставног суда, одговори на апелацију су достављени апеланту.

III - Чињенично стање

5. Чињенице предмета, које произилазе из апеланткињиних навода и докумената предочених Уставном суду, могу да се сумирају на следећи начин.

6. Основни суд у Зворнику је Пресудом број К-57/2003. од 16. јануара 2004. године прогласио апеланткињу кривом због кривичног дјела несавјестан рад у служби из члана 344. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног законика Републике Српске. Апеланткиња је проглашена кривом зато што 3. децембра 2001. године, поступајући у својству инспектора финансијске полиције - Подручни центар Зворник, приликом извршене контроле пореског обвезника ДОО "Бицо-промет" о правилности обрачуна и уплате јавних прихода, није утврдила стварно стање и неправилно је обрачунала порез на промет, те није евидентирала укупну обавезу пореског обвезника по основу посебне републичке таксе, због чега је умањена пореска обавеза овог пореског обвезника према јавним приходима, чиме је наступила имовинска штета буџету Републике Српске у укупном износу од 294.486,06 КМ. Наведеном пресудом апеланткињи је изречена условна осуда, тако што је апеланткињи утврђена казна затвора у трајању од једне године, с тим да се казна неће извршити уколико она за вријеме од двије године не изврши ново кривично дјело. У току кривичног поступка који је вођен против ње апеланткиња је искористила своје законско право и није износила своју одбрану.

7. Против наведене пресуде апеланткиња и њен бранилац изјавили су жалбе због свих законских разлога, а Тужилаштво је изјавило жалбу због одлуке о казни. Пресудом Окружног суда број Кж-55/04 од 22. септембра 2004. године одбијене су жалбе апеланткиње и њеног браниоца, а усвојена жалба Тужилаштва, па је првостепена пресуда Основног суда у Зворнику преиначена у погледу одлуке о кривичној санкцији, тако што је апеланткињи изречена казна затвора у трајању од три мјесеца.

IV - Релевантни прописи

8. Кривични законик Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 22/00 и 37/01) који је био на снази у вријеме извршења кривичног дјела.

"Члан 126.

(3) Под појмом службено лице подразумевају се:

(...)

2) лица која у било ком другом органу државне власти или државном органу стално или повремено обављају службене дужности или имају службену функцију;

Члан 344.

(1) Службено лице које свјесним кршењем закона или других прописа, пропуштањем дужности надзора или на други начин очигледно несавјесно поступа у вршењу службе, иако је било свјесно или је било дужно и могло да буде свјесно да због тога може да наступи тежа повреда права другог или већа имовинска штета, па таква повреда или штета и наступи, казниће се новчаном казном или затвором до двије године.

(2) Ако је због дјела из става 1. овог члана дошло до тешке повреде права другог или наступила имовинска штета у износу који прелази 50.000 КМ, учинилац ће се казнити затвором од једне до осам година."

9. Закон о кривичном поступку ("Службени лист СФРЈ", бр. 26/86, 74/87, 57/89 и 3/90 те "Службени гласник Републике Српске", бр. 4/93, 26/93, 14/94, 6/97 и 61/01)

"Члан 16.

Право суда и других органа који учествују у кривичном поступку да оцјењују да ли постоје или не постоје чињенице није везано ни ограничено посебним формалним доказним правилима.

Члан 316.

(...)

(5) Оптужени није дужан да се изјасни о оптужби нити да износи своју одбрану."

V - Апелација

а) Наводи из апелације

10. Апеланткиња се жали да је пресудом Окружног суда повријеђено њено право на правичан поступак из члана III/3. е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. Европске конвенције за

заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: Европска конвенција). Апеланткиња сматра да судови нису савјесно и брижљиво процијенили доказе спроведене у току поступка, јер се у конкретним радњама нису стекла сва обиљежја кривичног дјела које јој је стављено на терет. Она сматра да у вријеме вршења контроле није имала својство службеног лица, јер је 24. октобра 2001. године, ступањем на снагу Закона о пореској управи Републике Српске, престала да постоји Финансијска полиција Републике Српске као државни орган, те су самим тим престала и својства и овлашћења лица која су била запослена у том органу, а да је посебном уредбом предвиђено да Пореска управа преузме запослене раднике раније Финансијске полиције Републике Српске 24. децембра 2001. године, док је као вријеме извршења кривичног дјела у пресуди означен 3. децембар 2001. године. Такође, истиче да у току поступка нису изведени докази који би упућивали на закључак да је предметно дјело учинила с умишљајем, односно да је у конкретном случају постојало "свјесно кршење прописа", односно "очигледно несавјесно поступање у вршењу службе". На крају, она истиче да у конкретном случају није дошло до наступања имовинске штете за буџет Републике Српске, као битног обиљежја конкретног кривичног дјела, а сама могућност наступања имовинске штете "није санкционирана".

б) Одговор на апелацију

11. У свом одговору на апелацију Окружни суд истиче да су наводи изнијети у апелацији да апеланткиња није имала својство службеног лица и да њеним радњама није нанесена штета буџету Републике Српске већ били предмет оцјене тог суда у поступку о апеланткињиној жалби против првостепене пресуде, те да су у том погледу дати јасни и одређени разлози у другостепеној пресуди. Истиче се и да у току поступка нису почињене никакве повреду Закона о кривичном поступку, нити права гарантована Уставом Босне и Херцеговине и Европском конвенцијом, па се предлаже да се апелација одбије као неоснована.

12. У свом одговору Тужилаштво наводи да су наводи из апелације неосновани, те предлаже да се апелације одбије као неоснована.

VI - Допустивост

13. У складу са чланом VI/3. б) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд такође има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом Уставу, када она постану предмет спора због пресуде било ког суда у Босни и Херцеговини.

14. У складу са чланом 15. став 3. Пословника Уставног суда, Уставни суд може да разматра апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке, која се њоме оспорава исцрпљени сви ефективни правни лијекови могући по закону и ако се поднесе у року од 60 дана од дана када је подносилац апелације примио одлуку о посљедњем правном лијеку који је користио.

15. У конкретном случају, предмет оспоравања апелацијом је Пресуда Окружног суда број Кж-55/04 од 22. септембра 2004. године, против које нема других ефективних правних лијекова могућих по закону. Надаље, оспорену пресуду апеланткиња је примила 23. новембра 2004. године, а апелацију је поднијела 10. јануара 2005. године, тј. у року од 60 дана, како је прописано чланом 15. став 3. Пословника Уставног суда. На крају, апелација испуњава и услове из члана 16. став 2. Пословника Уставног суда.

16. Имајући у виду одредбе члана VI/3. б) Устава Босне и Херцеговине, члана 15. став 3. и члана 16. став 2. Пословника Уставног суда, Уставни суд је утврдио да предметна апелација испуњава услове у погледу допустивости.

VII - Меритум

17. Апеланткиња оспорава наведене пресуде тврдећи да је тим пресудама повријеђено њено право из члана II/3. е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције.

Члан II/3. е) Устава Босне и Херцеговине гласи:

"Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2. овог члана, а она обухватају:

(...)

е) Право на правично саслушање у грађанским и кривичним стварима и друга права у вези са кривичним поступком."

Члан 6. Европске конвенције, у релевантном дијелу, гласи:

"1. Приликом утврђивања грађанских права и обавеза или основаности било какве кривичне оптужбе против њега, свако има право на правично суђење и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним, законом установљеним судом. (...)"

18. Апеланткиња се жали да су наведене пресуде засноване на погрешној примјени материјалног права и погрешној процјени доказа спроведених у току првостепеног поступка, које је прихватио и другостепени суд, чиме је, како апеланткиња сматра, повријеђено њено право на правичан судски поступак. Она истиче да су судови донијели погрешан закључак да у конкретном случају постоје сва законска обиљежја кривичног дјела несавјестан рад у служби из члана 344. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног законика Републике Српске.

19. У вези са наведеним, Уставни суд наглашава да није у његовој надлежности да преиспитује начин на који су судови утврдили чињенице предмета, као и доказе које су извели или које нису извели, уколико такав поступак није садржавао повреду права на правично суђење у оквиру значења члана 6. Европске конвенције (види Одлуку Уставног суда број У 17/00 од 4. маја 2001. године, објављену у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", број 17/01). Такође, Уставни суд напомиње да није надлежан да преиспитује тумачење или начин на који су примјенили важеће законе редовни судови, сем у случају ако то тумачење, односно примјена, крши уставна права (види Одлуку Уставног суда број У 33/00 од 23. јуна 2001. године, објављену у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", број 2/02).

20. Уставни суд сматра да наведени ставови могу да се примјене и у конкретном случају. Из навода апелације, као и приложене документације, не може да се закључи да су наведеним пресудама повријеђена апеланткињина уставна права. Судови су приликом доношења пресуда примјенили важеће процесне и материјалне прописе, тачније, у складу са важећим одредбама примјењен је Кривични законик који је важио у вријеме када је извршено дјело, као и Закон о кривичном поступку који је био на снази у вријеме када је оптужница ступила на правну снагу. Не може да се закључи да је примјена тих прописа била произвољна или дискриминаторска јер су они примјењени коректно и у складу са њиховим језичким значењем. Сем тога за прописе на којима се заснивају оспораване судске одлуке не може да се каже да су неуставни, нити да се њиховим примјеном крше уставна права.

21. Такође, не може ни да се закључи да утврђено чињенично стање указује на било коју повреду Устава Босне и Херцеговине, нити да је током поступка дошло до повреду апеланткињиних основних процесних права, јер се из оспорених пресуда види да је апеланткиња током цијелог поступка третирана као равноправна странка, те да је имала прилику да се изјасни на наводе тужиоца и предложи доказе. Апеланткиња је омогућено да у потпуности учествује у кривичном поступку који је вођен против ње, али она својом вољом није изнијела своју одбрану, користећи своје законско право на то. Сем тога, она је током цијелог поступка имала браниоца. Дакле, апеланткињино одрицање од права на равноправно учешће у поступку не може да се сматра кршењем њених уставних права на правично суђење од надлежних судова.

22. У вези с тим, Уставни суд констатује да су судови утврдили да је апеланткиња конкретном приликом поступала као службено лице, с обзиром да је она у том својству извршила контролу код пореског обвезника, узимајући у обзир да наведену контролу ни у једном другом својству није могла легално да изврши. С обзиром на то, Уставни суд не може да нађе повреду апеланткињиног права на правично суђење у чињеници да је Окружни суд у својој пресуди закључио да је она у вријеме када је извршено дјело имала својство службеног лица јер су, без обзира на чињеницу да је Законом о пореској управи укинута Финансијска полиција, сви инспектори финансијске полиције, па и апеланткиња, остали у радном односу и наставили да врше своје послове док се не утврди нова организација и систематизација радних мјеста. Тако је и апеланткиња критичном приликом фактички обављала послове инспектора финансијске полиције, што је довољно за постојање тог законског обиљежја предметног

кривичног дјела. Такође, Уставни суд не може да нађе повреду апеланткињиних уставних права ни у закључку редовних судова да је конкретном приликом апеланткиња очигледно несавјесно поступала у вршењу службе, као и да је конкретном приликом настала штета за буџет Републике Српске.

23. Имајући у виду наведено, Уставни суд закључује да нема кршења апеланткињиног права на правично суђење из члана II/3. е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције.

VIII - Закључак

24. На основу члана 61. ст. 1. и 3. Пословника Уставног суда, Уставни суд је једногласно одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

25. Сходно члану VI/4. Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједник
Уставног суда БиХ,
Мато Тадић, с.р.

САДРЖАЈ

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	Рјешење број У-70/01 - I и II	23
767 Закон о привременом одлагању од извршења потраживања из буџета градова и општина на подручју Републике Српске	Рјешење број У-5/02	24
768 Закон о допуни Закона о држављанству Републике Српске	Рјешење број У46/02	26
769 Закон о допунама Закона о извршном поступку	Рјешење број У-25/04	29
ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	Рјешење број У-96/04	29
770 Правилник о клиничком испитивању лијека	ПОРЕСКА УПРАВА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	
УСТАВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	Списак пореских обвезника којима је издата потврда о одјави регистрације за период од 4. маја 2005. до 27. маја 2005. године	30
Одлука број У-108/01	ВИСОКИ ПРЕДСТАВНИК ЗА БиХ	
Одлука број У-109/01	Обавјештење о Одлуци Високог представника да укине забрану изречену Блашку Јеврићу Одлуком Високог представника од 7. септембра 2000. године	32
Одлука број У-39/02	УСТАВНИ СУД БиХ	
Одлука број У-110/03	Одлука о допуствости и меритуму број АП 22/05	33
Рјешење број У-26/01	ОГЛАСНИ ДИО	16 страна

ПРЕПОРУЧУЈЕМО НАША АКТУЕЛНА ИЗДАЊА**1. УСТАВ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ - пето издање** (на језицима конститутивних народа БиХ и енглеском)

Приредили и уредили: др Миодраг Н. Симовић, др Миле С. Дмичић

Обим: 280 страна; формат: А-5; повез: тврди

Цијена: 49 КМ + 3 КМ поштански трошкови**2. ПРИРУЧНИК ЗА ПОЛАГАЊЕ ОПШТЕГ ДИЈЕЛА СТРУЧНОГ ИСПИТА ЗАПОСЛЕНИХ СА ВИШОМ И ВИСОКОМ ШКОЛСКОМ СПРЕМОМ У ОРГАНИМА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ, ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА КОЈЕ ОБАВЉАЈУ ЈАВНА ОВЛАШЋЕЊА**

Аутори: проф. др Петар Кунић, доц. др Мирјана Рађеновић, др Миле Дмичић, Александар Ђулум, Анто Николић, Боро Бован, Јово Ерцег

Обим: 684 стране; формат: Б-5; повез: броширан

Цијена: 49 КМ + 3 КМ поштански трошкови**3. ПРИРУЧНИК ЗА ПОЛАГАЊЕ СТРУЧНОГ ИСПИТА ЗА РАД У ЈАВНОЈ УПРАВИ, ДРУГИМ ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА, ЛОКАЛНОЈ САМОУПРАВИ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА КОЈЕ ВРШЕ ЈАВНА ОВЛАШЋЕЊА, ЗА КАНДИДАТЕ СА СРЕДЊОМ СТРУЧНОМ СПРЕМОМ**

Аутори: проф. др Петар Кунић, Драгомир Кутлија, Александар Ђулум

Обим: 220 страна; формат: Б-5; повез: броширан

Цијена: 30 КМ + 2 КМ поштански трошкови**4. Књига са прописима о стечајном и ликвидационом поступку у којој су обрађени:****- ЗАКОН О СТЕЧАЈНОМ ПОСТУПКУ****- ЗАКОН О ЛИКВИДАЦИОНОМ ПОСТУПКУ****- ПРАВИЛНИК О ПРОГРАМУ ПОЛАГАЊА ЗА СТЕЧАЈНОГ УПРАВНИКА И НАЧИНУ ЊЕГОВОГ ПОЛАГАЊА СА РЕГИСТРОМ ПОЈМОВА**

Приредили: Биљана Марић, Недељко Милијевић

Обим: 186 страна; формат: А-5; повез: броширан

Цијена: 15 КМ (урачунати поштански трошкови)**5. ИЗБОРНИ ПРОПИСИ****Цијена: 10 КМ****6. РЕГИСТАР ПРОПИСА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ 31.12.2004. ГОДИНЕ**

Приредио: др Остоја Кременовић

Обим: 192 стране; формат: А-5; повез: броширан

Цијена: 10 КМ + поштански трошкови**7. На CD-у:****- КРИВИЧНИ ЗАКОН РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ****- ЗАКОН О КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ****- ЗАКОН О ЗАШТИТИ СВЈЕДОКА У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ****Цијена: 10 КМ**

Наруцбе слати на адресу: ЈП Службени гласник Републике Српске,
Паве Радана 32А, Бања Лука,
поштански фах **88**, факс **051/302-708** и **312-002**.

Жиро-рачуни: **562-099-00004292-34** код Развојне банке Југоисточне Европе АД Бања Лука
567-162-10000010-81 код Зертег комерц банке АД Бања Лука